…нуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

…урят-Монголой ҮНЭН

…Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно …едэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 252 (1852)
ОКТЯБРИИН 23
ВОСКРЕСЕНЬЕ
1955 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

…союзна организацинуудай шухала зорилгонууд

…дай ниитын организаци …рофессиональна союзуудай …шэлүүлхэ, тэдэнэй ажал… арадай үмэнэ та…ажахын болон политическэ …дые бэелүүлгэдэ элсүүл…хэбэри КПСС-эй ЦК-…э Пленум абаһан байна.

…хала заабариие баримта… обкомой һаяхан үнгэр…енум республикын проф…анизацинуудай хүдэлмэри…е партийна талаар хүтэл…һайжаруулха хэмжээнүүд …дал зүбшэн хэлсэбэ. Ма…бликын профсоюзна орга…д партийна организацину…үтэлбэри доро ябажа, хү…н ба албахаагшадые ком…кээр хүмүүжүүлхэ, хүдэл… дунда социалистическэ …хидхэхэ, культурно-ажа… талаар ажалшадай эрил…а тушаа зарим тэды хү…нэ гэжэ партиин обкомой …рэ тэмдэглэгдэһэн байха

… пленумдэ хабаадагшад …н профсоюзна организа… хүдэлмэридэ байһан горь…тагдалнуудые элирүүлбэ. …профсоюзуудай областной, … болон нютагай комите…ин ЦК-гэй июльскэ Пле…ээр хүдэлмэреэ шэнэдхэн …аагүй байна. Ажахын тү…бэелүүлхэ хэрэгтэ үргэн …лмэришэнэй эдэбхи хэ…үсэд хандуулгада проф… организацинуудай нүлөө …байһаар. Ехэнхидээ иимэ … боложо, республикын …нуудай дүшөөд процентнь …тусэбөө дүүргэнэгүй, гү…он миллион түхэригэй про…уу үгэдэг байна. Тэрэ …нуудай дунда Темлюйскэ …эй механизированнэ за…-Берёзовскиин хирпиисын …з хэдэн леспромхозууд бо…анай заводууд, мүн нюта…оперативна промышленнос…он предприятинууд болоно.

…истическэ мүрысөөе үргэ…эрүүлхэ, тэрэниие үдэр бү…эрилхэ гээшэ профсоюзна …инуудай нангин уялга мүн …эжэ. Тиигэбэшье, энэ уял…рэдэггүй, социалистическэ …з ёһо тэдыгээр, хайша хэ…шадаг баримтанууд яһала …дэг. Мүрысөөнэй дүнгүүд … гаргагдадаггүй, үйлэдбэ…аторнуудай ба түрүү кол…эй дүй дүршэлые олоной … болгохо хэрэг һулаар та…

…о юуб гэхэдэ, социалисти…рысөө эмхидхэхэ хэрэгые …а организацинууд гартаа …той. Тиихэ зуураа түрүү …дүүдые үйлэдбэридэ нэбтэ…мүрысөөндэ хабаадагшадай …лгаяа дүүргэхэдэнь бодото …а үзүүлхэ, социалистиче…нуудые бэелүүлхын хойно…дхэлэй-техническэ хэмжээ…нуудые абаха шухала. Пар…ъездын хүндэлэлдэ дэлгэр…алистическэ мүрысөөе улам һайнаар хүтэлбэрилжэ, хүдэлмэришэн, бригада, цех, предприяти бүхэнэй үйлэдбэриингөө түсэбые амжалтатайгаар дүүргэжэ, партиин съездые нэрэтэй түрэтэйгөөр угтаха арга олохо зэргэтэй. Илангаяа профсоюзна комитедүүд уралан нарижуулагшадай ба ухаалан зохёогшодой хүдэлмэриие һайнаар эмхидхэжэ, тэдэнэй оруулһан үнэтэ дурадхалнуудые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэ, олоной шадабари болгохын түлөө оролдохо ёһотой. Тиин үйлэдбэриин новаторнуудай дурадхалнуудта хайша хэрэгээр хандадаг баримтануудтай эрид шууд тэмсэхэ хэрэгтэй.

Профсоюзна олохон комитедүүдэй зүгһөө ажалай хуули ёһые баримталха, ажалай үедэ хүдэлмэриин аюулгүйе сахиха гурим бэелүүлхэ талаар ажахын хүтэлбэрилэгшэдтэ шанга эрилтэ табидаггүй гэжэ партиин обкомой пленум дээрэ шүүмжэлэл гараһан байна. Тиимэһээ профсоюзна организацинууд хүдэлмэришэдэй болон албахаагшадай амарха сагаа эдлэхын хойноһоо эрид тэмсэхэ, ажал дээрэхи байра байдалые һайжаруулха хэмжээе арга бэшэ абаха, энэ хэрэгтэ һомологдоһон мүнгэн зөөриие дууһан хэрэглүүлхэ ёһотой.

Гадна, профсоюзна организацинууд ажалай журам бэхижүүлхэ, ажалшадай дунда культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри ябуулха, хүдэлмэришэдэй ба албахаагшадай сүлөөтэй сагаа культурнаар үнгэргэхэ хэрэгтэ онсо анхаралаа хандуулха ёһотой. Илангаяа залуушуулай дунда хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие һайжаруулха хэрэгтэй. Уранһайханай самодеятельностьдэ, клуб, библиотекэ болон хамтын байрануудтахи соведүүдтэ залуушуулые эдэбхитэйгээр хабаадуулха шухала.

Партиин ЦК-гэй июльскэ Пленум хадаа үйлэдбэриин зүблөөнүүдые болон хамтын суглаануудые үнгэргэлгэдэ байһан дутагдалнуудые эрид шууд усадхажа, тэдээниие хододоо, һайн шанартайгаар үнгэргэжэ байха эрилтэ табиһан байна. Тиимэһээ профсоюзна организацинууд энээн тушаа бодото хэмжээ абаха, предприятиингаа хүтэлбэрилэгшэдтэй баталһан хамтынгаа договорой дүүргэлтые саг дары шалгажа байха зэргэтэй.

Профсоюзна организацинуудай хүдэлмэридэ байһан дутагдалнууд юун дээрэһээ болоноб гэхэдэ, тэдэниие партийна организацинуудай зүгһөө һулаар хүтэлбэрилһэнһөө болоно гэжэ КПСС-эй обкомой пленум тэмдэглэһэн байна. Ушар иимэһээ партиин горкомууд, айкомууд болон партийна эхин организацинууд профсоюзна организацинуудай үүргые дээшэлүүлхэ, тэдэнэй хүдэлмэриие эрид һайжаруулхын хойноһоо үсэд шангаар оролдохо ёһотой.

КПСС-эй обкомой VI пленумэй тогтоолые бэелүүлжэ, республикын профсоюзна организацинуудай хүдэлмэриие дээшэлүүлхэ гээшэ партийна, профсоюзна организацинуудай шухала зорилго мүн.

ВЦСПС-эй ПРЕЗИДИУМДЭ

Профсоюзна органуудай тоосоото-һунгалта

…юзна органуудай тоосоо…е үнгэргэхэ тухай ВЦСПС-…иум тогтоол гаргаа.

…юзна органуудай тоосоото… 1955 оной октябрьһаа … апрель хүрэтэр үнгэргэхэ …хэгдээ.

…иканска, хизаарай, обла…одской, районно, фабрич…кой, нютагай комитедүүд …юзуудай соведүүд проф…ганизацинуудта тоосоото-… бэлэдхэлгые ба тэрэнэй …саг үргэлжэ хүтэлбэрилжэ …татай. Арадай ажахын зо…ые амжалтатайгаар шинд…жалшадые саашадань эл…хидхэлгэдэ, профсоюзуу… ажал-ябуулгые улам һай…а, профсоюзуудай хүтэл… органуудай хүдэлмэриие …ада, социалистическэ мү…эрүүлгэдэ, ажалай журам …эдэ, ажалшадай культур…алай эрилтэнүүдые хангаха хүдэлмэриие шалгалгада, ажахын ба культурна байгуулалтада профсоюзуудай үүргэ ба харюусалгые бүхы хэмжээгээр дээшэлүүлгэдэ зорюулагдаһан ниитэ-политическэ кампани болгон һунгалтые үнгэргэхэ хэрэгтэй.

Тоосоото-һунгалтын суглаанууд болон конференцинүүд дээрэ профсоюзна демократиие наринаар сахихаар, мүн профсоюзна организацинуудай хүдэлмэриин дутуунуудые зоримгойгоор ба үргэнөөр шүүмжэлгэ болон өөрыгөө шүүмжэлгые хангахаар эрхэ байдал тогтоохо хэрэгтэй. Бэлэдхэл ехэтэй, дүй дүршэлтэй, үйлэдбэриин техникэ болон экономикые мэдэдэг хүдэлмэрилэгшэдые профсоюзна органуудта оруулхын тулада профсоюзна комитедүүдтэ эрэгтэй ба эмэгтэй түрүү хүдэлмэришэдые, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдые олоор дэбжүүлхэ гэжэ дурадхагдана.

(ТАСС).

Бирманска Союзай премьер-министр У Ну Москвада ерэбэ

Советскэ Союзда хани ёһоор айлшалжа ерэһэн Бирманска Союзай премьер-министр У Ну октябриин 21-дэ Ташкентһээ Москва ерэбэ.

У Нугай СССР-тэ ерэһэн тухай мэдээсэлые советскэ хүнүүд баяртайгаар угтаба. Бирмын правительствын толгойлогшые советскэ столицада хани ёһоор угтаа: Энэ хадаа Бирмын арадта советскэ арадай хани ёһоной мэдэрэлтэй байһые элеэр харуулна.

Бирманска Союзай ба Советскэ Союзай гүрэнэй тугуудаар гоёогдоһон Центральна аэродром дээрэ У Нуе угтахаяа Москвагай ажалшадай олон тоото түлөөлэгшэд ерээ. Н. А. Булганин, Л. М. Каганович, Г. М. Маленков, В. М. Молотов, М. Г. Первухин, М. З. Сабуров, М. А. Суслов, А. Б. Аристов, Н. И. Беляев, Д. Т. Шепилов эндэ ерээ. Угтагшадай дунда РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. М. Пузанов, СССР-эй Госпланай түрүүлэгшэ Н. К. Байбаков, СССР-эй министрнүүд П. Я. Антропов, К. П. Горшенин, М. А. Евсеенко, В. Г. Жаворонков, А. Г. Зверев, В. П. Зотов, М. Д. Ковригина, Л. Р. Корниец, Ф. Г. Логинов, Н. Н. Миротворцев, Г. М. Орлов, П. И. Паршин, К. Д. Петухов, экономическа холбоо барисаанай хэрэгүүдые эрхилхэ Главна управлениин начальник К. И. Коваль, Советскэ Союзай Маршал Б. Д. Соколовский, армиин генерал И. А. Серов, авиациин Маршал С. И. Руденко, СССР-эй министрнүүдэй орлогшонор С. А. Борисов, А. А. Громыко, В. А. Зорин, С. В. Кафтанов, П. С. Кучумов, Н. Т. Федоренко, ВЦСПС-эй секретарь Н. В. Попова, Моссоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшын орлогшо Н. И. Бобровников, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Протоколой начальник Е. А. Тарабрин, СССР-эй МИД-эй Зүүн-Урда Азиин оронуудай таһагые даагша Б. М. Волков, Москва городой комендант генерал-майор И. С. Колесников бии.

Бирмын премьер-министрые Москвада байдаг Посольствонууд болон Миссинүүдые Толгойлогшонор, Бирманска Союзһаа Хитадай Арадай Республикада байдаг Онсо ба Бүрин эрхэтэ Посол У Хла Маунг, советскэ ба хариин гүрэнүүдэй журналистнууд мүн угталсаа.

Үдэрэй гурбан часта самолёдууд аэродром дээрэ бууба. Бирмын премьер-министр У Ну, тэрэнэй һамган До Мья И, Бирманска Союзһаа СССР-тэ байдаг Онсо ба Бүрин эрхэтэ Посол У Монг Он, премьер-министртэй хамта ябаһан Бирманска Союзһаа Великобританида байдаг Онсо ба Бүрин эрхэтэ Посол У Чин, премьер-министрын секретарь У Тан, полковник Аунг Джи, мүн У Хла ба У Нве гэгшэд самолёдһоо гараба. У Нуе Ташкентдэ угтаһан СССР-һээ Бирмадэ байдаг Онсо ба Бүрин эрхэтэ Посол А. Д. Щиборин болон СССР-эй МИД-эй Протокольно таһагые даагша Ф. Ф. Молочков мүн хамта Москва ерэлсээ.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. А. Булганин У Нутай ба тэрээнтэй хамта ябагшадтай хани халуунаар мэндэшэлэлсэбэ. Советскэ правительствын ба Коммунистическэ партиин бусад хүтэлбэрилэгшэд ерэгшэдтэй хани ёһоор гараа барилсаа. Һурагшад айлшадта ошожо баглаа сэсэгүүдые барюулаа.

Н. А. Булганин У Ну хоёр хүндэтэ харуулай урдуур гараба. Хүндэтэ харуулай начальник Бирмын премьер-министртэ рапорт үгэбэ. Бирманска Союзай, СССР-эй Гүрэнэй гимннүүд зэдэлнэ.

У Ну хүндэтэ харуулай урдуур гараһанайнгаа һүүлээр советскэ гүрэнэй ба ниитын ажал-ябуулагшадтай, дипломатическа түлөөлэгшэдые Толгойлогшонортой мэндэшэлэлсээд, удаань амаршалан альга ташажа байһан столицын ажалшадай түлөөлэгшэд тээшэ ошобо.

Бирмын премьер-министр микрофоной урда иимэ мэдүүлгэ хэбэ:

—Энэ агууехэ орониие үзэхэ гэжэ үни холоһоо хойшо хүсэжэ ябадаг туладаа ородой газар дээрэ ерээд байхадаа угаа ехээр баясанаб. Шэнэ байдал зоримгойгоор тогтоожо байһан советскэ арадай урагшаа дабшажа ябаһан замые үни сагһаа хойшо һонирхогшо һэм. Тиигээд энэ туйлай ехэ барилгые өөрынгөө нюдөөр хараха болоһондоо мүнөө айхабтар ехээр баярланаб.

Советскэ Союзай арадууд дэлхэйн хоёрдохи дайнай үедэ нацистнуудтай хэһэн тэмсэлэй үедэ гаргаһан өөһэдынгөө юрэ бусын эрэлхэг зоригоороо, сусаршагүй дура хүсэлөөрөө бүхы дэлхэйн хүн зониие баясуулаа һэн. Булимтарагшадта эсэргүү хэһэн үсэд шанга дайнай үедэ Советскэ Армиин туйлаһан агууехэ илалтаар таанар омогорхохо ёһоороо омогорхонот. Шэнэ байдал байгуулгадаа таанарай тиимэл эрэлхэг зориг гаргаха, тиимэл сусаршагүйгөөр ажаллаха байһандатнай һэжэглэнэгүйб.

Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай арадуудта Бирманска Союзай арадуудһаа үнэн зүрхэнэй амаршалгые хүргэхэ зуураа, һайниие хүсэнэб. Манай хоёр ороной хоорондо хани харилсаа тогтоохо бата бэхи үндэһэ һуури табиял.

Бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал мандаха болтогой!

Премьер-министр У Ну ба тэрээнтэй хамта ерэһэн айлшад машинануудта һуугаад, байха байра тээшээ ябаба. Бирманска гүрэнэй түлөөлэгшэдэй замда ябахадань москвагайхид тэдээниие хаа хаанагүй амаршална. Ленинградска шоссе ба Горькиин үйлсөөр татагдаһан транспарантнуудта бирманска ба ород хэлэнүүд дээрэ «Премьер-министр У Нуда амар мэндэ! Манайда айлшалыт!» гэжэ бэшээтэй байна.

—Бирмын гүрэнэй ба политическэ элитэ ехэ ажал-ябуулагшада «манайда айлшалыт!» гэжэ советскэ хүнүүд хэлэнэ. У Нугай СССР-тэ ерэлгэ хадаа Бирма СССР хоёрой хоорондохи хани барисаае саашадань бэхижүүлхэ, эб найрамдал бэхижүүлхэ хэрэгтэ туһатай байха гэжэ советскэ арад найдана.

(ТАСС).

Н. А. Булганинтай Бирманска Союзай премьер-министр У Ну уулзаба

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. А. Булганинтай Бирманска Союзай премьер-министр У Ну 1955 оной октябриин 21-дэ уулзаба.

Премьер-министр У Нугай уулзахада Бирманска Союзһаа СССР-тэ байдаг Онсо ба Бүрин эрхэтэ Посол У Монг Он байлсаа.

Хани халуун оршон байдалда болоһон хөөрэлдөөндэ СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи Орлогшо, Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр В. М. Молотов байлсаа. Хөөрэлдөөнэй болоходо СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрын орлогшо Н. Т. Федоренко, СССР-һээ Бирманска Союзда байдаг Онсо ба Бүрин эрхэтэ Посол А. Д. Щиборин хабаадалсаа.

В. М. Молотовтой Бирманска Союзай премьер-министр У Ну уулзаба

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи Орлогшо, Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр В. М. Молотовтой Бирманска Союзай премьер-министр У Ну октябриин 21-дэ уулзаа.

Премьер-министр У Нугай уулзахада Бирманска Союзһаа СССР-тэ байдаг Онсо ба Бүрин эрхэтэ Посол У Монг Он байлсаа.

Уулзалгын болоходо СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрын орлогшо Н. Т. Федоренко, СССР-һээ Бирманска Союзда байдаг Онсо ба Бүрин эрхэтэ Посол А. Д. Щиборин ба СССР-эй МИД-эй Зүүн-Урда Азиин оронуудай таһагые даагша Б. М. Волков хабаадаа.

(ТАСС).

Дулма Гармаева 16 наһатайдаа һаалишаар хүдэлмэрилжэ эхилээ һэн. Эжынгээ амарха болоходо үнеэдыень тушаажа абаһан Дулма һаалишын мэргэжэл түргэнөөр шудалан, һү һаалгые жэлһээ жэлдэ дээшэлүүлдэг байгаа. Ажал хэхэ дуратай энэ залуу һаалишан Бичурын аймагай «Коммунизм» колхоздо арба нэгэн жэлэй туршада түрүү зэргэдэ ябана, республикын түрүү һаалишадай нэгэн гэжэ тоологдохо ёһоороо тоологдоно. Нүхэр Гармаева үнеэн бүриһөө 1947 ондо—850 литр, 1954 ондо—1170 литр, тиихэдэ үнгэрэгшэ ажахын жэл соо—2200 литрһээ дээшэ һү һааһан байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: һаалишан Дулма Гармаева

Ф. Моренецэй фото.

Арга боломжонуудаа хэрэглэнэгүй

1954 оной ажахын жэл соо Иволгын аймагта үнеэн бүхэнһөө 636 литр һүн һаагдаһан байгаа. Тиихэдэ үнеэн бүхэнһөө 1000 гаран литр һү һааһан гансахан Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз, мүн 25 һаалишад ехээр суурхуулаа һэн.

Харин мүнөө жэлэй дүнгүүд тад ондоо байба. Үнгэрэгшэ жэлэйхитэй сасуулха болоо һаа, аймагай колхозуудта 726.945 литр һүн үлүү ехээр һаагдаба. Маленковой, Булганинай, Ленинэй, Андреевэй нэрэмжэтэ, «8-ое Марта», «III пятилетка», XVII партсъездын нэрэмжэтэ колхозууд үнеэн бүриһөө 1007—1427 литр һү һааһан байна. Аймагай 220 һаалишадай 98-ниинь үнеэн бүриһөө 1000 гаран литр һү һааба.

Маленковой нэрэмжэтэ (түрүүлэгшэнь С. Н. Бурков), «8-ое Марта» (түрүүлэгшэнь М. Ф. Мищенко), Андреевэй нэрэмжэтэ (түрүүлэгшэнь М. Ф. Королёв) колхозууд ниитынгээ малай ашаг шэмэ дээшэлүүлхын тула ажахын үнгэрһэн жэлдэ хэдэ хэдэн хэмжээнүүдые абаһанай ашаар үнеэдһээ һү һаалгаяа эрид дээшэлүүлээ гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

Тиихэдэ Маленковой нэрэмжэтэ колхозой һаалишад В. Д. Буркова, Е. В. Мергинева, Сталинай нэрэмжэтэ колхозой һаалишан Ц. Ёндонова, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой һаалишан Педынина, Андреевэй нэрэмжэтэ колхозой һаалишан Патрахина болон бусад даажа байһан үнеэн бүхэнһөө 1417—2005 литр һү һаажа, хүдэлмэридөө имагта һайн амжалта туйланхай.

Зүгөөр, малай байра байдалаар ба үбһэ тэжээлээр, бэлшээриин газараар һайн байдаг, һаалишадай кадраар адлихан эрхэ байдалтай байбашье, зарим фермэнүүдтэ, жэшээлхэдэ, Кировэй нэрэмжэтэ, «Улаан Оронго», «Коммунизм» колхозуудай һүнэй-товарна фермэнүүдтэ һүнэй багаар һаагдаһаниинь гайхалтай. Һү һаалгаар хожомдоһон эдэ ба бусад колхозуудай түрүүлэгшэнэр, зоотехнигүүд үнеэднай нютагай үүлтэрэй юм, үбһэ тэжээлээр дутамаг байгаабди, бэлшээриимнай газар хаһагдашанхай гэһэн шалтаг барина. Тэрэ иимэ эрхэ байдалтай байбашье, Кировэй нэрэмжэтэ колхозой һаалишад М. Намсараева, П. Банзаракцаева, Д. Базарова, мүн «Улаан Оронго» колхозой һаалишад Ц. Д. Бадмаева, С. Цыбденова, Н. Бадмаева, «Коммунизм» колхозой һаалишад Ц. Ганжурова, Е. Вампилова, «Коминтерн» колхозой һаалишад Б. Вамбуева, С. Дармаева гэгшэд даажа байһан үнеэн бүхэнһөө 1080—1341 литр һү һаажа, гээгдэһэн колхозуудай хүтэлбэрилэгшэдэй үндэһэгүй шалтагые буруу һүргэбэ.

Зундаа, намартаа олонхи колхозууд бэлшээриингээ газарые зүбөөр хэрэглэхын түлөө оролдоногүй. Үнеэдые үбэлэй байрада байлгалгын үедэ кормозапарнигууд бүхыдөө шахуу гүүртэнүүдтэ тодхогдоогүй, Сталинай ба XVII партсъездын нэрэмжэтэ колхозуудта бии байһан кормозапарнигууд ашаглагдангүй, дэмы хэбтүүлэгдэһэн юм. Хэршэгдэһэн, буйлуулагдаһан бүдүүн тэжээлнүүдые һаамхай үнеэдтэ эдюулдэггүй байһанай гэмээр аймагай олонхи колхозуудта иилээд ехэ һүн дутуу абтаа гэхэдэ буруу болохогүй байна.

Фермэнүүдтэ ажал ехэтэй хүдэлмэри механизацилгаар үнгэрэгшэ жэл юуншье хэгдээгүй шахуу байһан юм. Гэбэшье, МТС-үүдэй зүгһөө энэ талаар мүнөө жэлдэшье мүртэй юумэн хэгдэнэгүй. Малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлэй ябуулагдажа байхадань ажал ехэтэй хүдэлмэри механизацилгаар МТС-үүдэй механигууд колхозуудта бодото туһаламжа үзүүлнэгүй, кормозапарнигууд, уһа бүлэхэ насос гэхэ мэтэ һү һаалга дээшэлүүлгэдэ зайлашагүй шухала хэрэгсэлнүүд мүнөө хүрэтэр тодхогдоногүй.

Иимэһээ үнгэрэгшэ жэлэй дутуунуудые дабтангүй, ажахын шэнэ жэлдэ малайгаа ашаг шэмэ улам дээшэлүүлхэ хэмжээнүүдые абаха гээшэ Иволгын аймагай колхозуудай хүтэлбэрилэгшэдэй, партийна организацинуудай шухала зорилго болоно. Малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлгээр ба ажал ехэтэй хүдэлмэри механизацилгаар МТС-үүдэй дирекцинүүд колхозуудта зохихо туһаламжа үзүүлхэ уялгатай.

С. Борхонов.

Партийна эхин организацинуудай тоосоото-һунгалтын суглаануудhаа

Партийно-эмхидхэлэй хүдэлмэриин дутагдалнууд

Баргажанай адагай загаһанай комбинадай партийна организациин тоосоото-һунгалтын суглаан һаяхан боложо, коммунистнууд партбюрогой хэһэн хүдэлмэри тухай парторганизациин секретарь нүхэр Дергачевой элидхэл зүбшэн хэлсэбэ.

Партийна организаци тоосоото үе соо хүдэлмэреэ һайжаруулха талаар зарим тэды юумэ хэһэн байна.

Гэхэ зуура, элидхэлэй һүүлээр үгэ хэлэһэн коммунистнууд партбюро ба тэрэнэй секретарь нүхэр Дергачевой, мүн комбинадай дирекциин хүдэлмэрине шангаар шүүмжэлбэ. Партийна организаци КПСС-эй ЦК-гэй июльскэ Пленумһээ хойшо хүдэлмэридөө эрид хубилалта хээгүй гэжэ коммунистнууд тэмдэглэбэ. Ажалай эмхидхэлэй һула дээрэһээ тус предприяти валовой продукци үйлэдбэрилхэ 9 һарынгаа түсэбые дүүргээгүй.

Коммунистнууд партийно-эмхидхэлэй хүдэлмэридэ бии байһан горьтой дутагдалнуудые элирүүлээ. Парторганизациин зарим коммунистнууд ажахын шухала зорилгонуудые шиидхэлгэдэ эдэбхи багатайгаар хабаадалсадаг байна. Жэшээнь, коммунистнууд Просекин, Серебряков, Малыгина, Поплевин, Посельский гэгшэд партийна суглаанууд дээрэ үгэ хэлэжэ, дутуу дундануудые элирүүлхын оронд абяагүйхэн һуугаад гарадаг, мүн ажал дээрээшье түрүү үүргэ дүүргэдэггүй юм.

Партбюро коммунистнуудай дунда хүмүүжүүлгын хүдэлмэри хангалтагүйгөөр ябуулаа. Тиимэһээ зарим коммунистнууд Гершевич, Богатых гэгшэд партийна журам эбдэдэг байба.

Эндэхи партбюро, тэрэнэй секретарь нүхэр Дергачев, бюрогой гэшүүн нүхэр Колмаков гэгшэд профсоюзна болон комсомольско организацинуудай хүдэлмэрине бодотоор хүтэлбэрилжэ шадаагүй гэжэ коммунистнууд шүүмжэлбэ. Завкомой түрүүлэгшэ коммунист Гершевич коллективэй дунда социалистическэ мүрысөө бодотоор эмхидхэжэ, хүтэлбэрилөөгүй байна. Уралан нарижуулгын ба ухаалан зохёолгын хүдэлмэри һулаар табигданхай.

—Загаһашадай дунда олитэ-политическэ хүдэлмэрине һайжаруулха хэрэгтэ партгруппанууд ехэ үүргэ эзэлхэ ёһотой, — гэжэ коммунист Горбунов хэлэбэ.—Теэд манай парторганизацида эмхидхэгдэһэн гурбан партгруппын хүдэлмэридэ партбюро туһалаагүй. Тиимэһээ эдэ партгруппанууд ямаршье хүдэлмэри хээгүй байха юм. Жэшээнь, партгруппорг нүхэр Посельский март һараһаа хойшо партгруппын суглаа үнгэргөөгүй.

Ажахын ямаршье амжалта хадаа нэн түрүүн кадрнуудые зүбөөр шэлэн табиһанһаа ба тэдэнииe хүмүүжүүлһэнһээ болоно. Гэбэшье, тус комбинадта энэ хүдэлмэри хангалтагүйгөөр табигданхай. Энээн тухай коммунист Нолев иигэжэ хэлэбэ:

—Манай эндэ ажаллахаар ерэһэн мэргэжэлтэд уданшьгүй һөөргөө бусадаг. Жэшээнь, институт дүүргээд эндэ ерэһэн нүхэд Жданова, Телякова, Шрубщик гэгшэд бусаһан байна. Залуу мэргэжэлтэд яахадаа эндэ тогтоногүйб гэхэдэ комбинадай дирекци, партийна болон профсоюзна организаци тэдэнэртэ ажаллаха зохид услови байгуулнагүй, тэдэниие урмашуулжа, хэрэг ажалдаа дуратайгаар хандадаг болохоор хүмүүжүүлнэгүй.

Парти доторой, мүн партийно-политическэ хүдэлмэриин хангалтагүйгөөр табигдаһаниие үшөө юугээр тайлбарилхаб гэхэдэ, партбюрогой зарим гэшүүд өөһэдөө партийна шиидхэбэринүүдые бэелүүлгэдэ эдэбхи үүсхэлгүйгөөр хандадаг байна. Партбюрогой гэшүүд П. Смирнов, И. Посельский гэгшэд партийна даалгабари дүүргэдэггүй юм. Энэ баримтые партбюро мэдэбэшье, хэмжээ абаагүй.

Үйлэдбэридэ шэнэ техникэ нэбтэрүүлхэ, продукциин шанарые һайжаруулха ба ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ асуудал тоосоото элидхэл соо хэлэгдээгүй. Теэд эдэ асуудалнууд парторганизациин ябуулдаг эмхидхэлэй хүдэлмэриин таһаршагүй хубинь байха зэргэтэй.

Шэнээр һунгагдаһан партбюрогой гэшүүд суглаан дээрэ хэлэгдэһэн шүүмжэлхы ажаглалтые хараадаа абан парторганизациин хүдэлмэрине үндэһөөрнь һайжаруулгада коммунистнуудай бүхы хүсые элсүүлхэ ёһотой.

Ч. Шелковников.

Малай үбэлжэлгэдэ анхаралаа хандуулха

Кировэй нэрэмжэтэ колхозой партийна организацида тоосоото-һунгалтын суглаан боложо, партийна бюрогой хэһэн хүдэлмэри тухай организациин секретарь нүхэр Доржиевай элидхэл шагнагдаба.

Тус партийна организаци тоосоото үе соогоо артелиингээ ажахые саашадань хүгжөөхэ, колхозниг-уудаа коммунистическээр хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ зорюулан эмхидхэлэй болон политическэ хүдэлмэри нилээд һайнаар ябуулдаг болоһон байна. Парторганизациин хүтэлбэрилхы ба эмхидхэхы үүргэ бүри дээшэлээ.

Артелиин гэшүүд, парторганизациингаа хүтэлбэри доро, табанжэлэй түсэбөөр хараалһан хэмжээ-ябуулгануудаа бэелүүлэн, түрүүшынгээ нилээд ехэ амжалта туйлаа. Малай тоо толгой олошоруулха түсэб бүхы түрэлэй малаар дүүргэгдээ. Жэлэй турша соо үнеэдһээ һү һаалга хоёрһоо үлүү дахин ехэ болгогдожо, үнеэн бүриһөө 1064 литр һүн һаагдаба. Хониндһоо хайшалагдаһан нооһон нёдондонойхиһоо холо ехэ байба. Орооһото культуранууудай, овощиин ба хартаабхын дунда зэргын ургаса хуряагдаба. Тиигэжэ тус колхоз һү, мяха, ноохо, таряа, хартаабха болон овощь тушаалгаар Зэдын аймаг соо эгээн түрүүн гүрэнтэйгөө тоособо.

Парторганизаци партийна суглаа саг сагтань хэжэ, тэндэ ажахын шухала асуудалнуудые зүбшэн хэлсэдэг байгаа. Коммунистнууд тэдэ асуудалнуудые зүбшэн хэлсэлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, өөһэдынгөө һанамжа дурадхалнуудые хэлэдэг байгаа.

Эндэхи коммунистнууд ажахын эгээн шухала газарнуудта табигданхай. Жэшээнь, парторганизациин 7 коммунист малажал дээрэ, 10-ниинь тарянажалай бригаданuудта хүдэлмэрилнэ. Малажал дээрэ хүдэлмэрилжэ байһан коммунистнууд нүхэд Галсанов, Цыденов гэгшэд эрхим жэшээ харуулдаг юм.

Тоосоото-һунгалтын суглаан дээрэ үгэ хэлэһэн коммунистнууд түрүүшынгээ эдэ амжалтануудые тэмдэглэхэ зуураа, партийна организациин хүдэлмэридэ бии байһан дутагдалнуудые элирүүлэн шүүмжэлбэ.

Тус колхоздо тэжээлэй һайн база байгуулха тухай асуудал үшөөл һулаар шиидхэгдэнэ. Һүүлэй жэлнүүдтэ үбһэ тэжээл дутамагаар бэлэдхэгдэжэ, малаа олоор гарзалуулдаг байгаа. Иимэ байдалые усадхахын тула тэжээлэй бата бэхи база байгуулгада шухалын шухала анхарал табигдаха зэргэтэй.

Колхозой правлени болон партийна организациин бюрогой зүгһөө хиналта эрилтын бага байһанһаа боложо, малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлэй хүдэлмэри унжатайрна гэжэ коммунист Будаев болон бусад шүүмжэлбэ. Эндэ малай байрануудые заһаха, сэбэрлэхэ, барилгын хүдэлмэрие түргэдхэхэ, солоомо, зелёнко суглуулха, зөөхэ, һүрилхэ хүдэлмэри удааржа байна. Зоотехническэ барилга муугаар ябажа байнхай. Түсэбэй ёһоор хэгдэхэ нэгэшье барилга мүнөө хүрэтэр дүүргэгдээгүй.

Суглаан дээрэ үгэ хэлэһэн коммунистнууд парторганизациин зүгһөө комсомольско организацида туһаламжа багаар үзүүлэгдэдэг байгаа гэжэ шүүмжэлбэ. Илангаяа залуушуулай дунда хүмүүжүүлгын хүдэлмэри һайжаруулха шухала.

Партийно-политическэ болон партийно-эмхидхэлэй хүдэлмэридэ бии байһан горьтойхон дутагдалнууд элирүүлэгдэбэ. Партийна суглаанууд дээрэ абтаһан зарим шиидхэбэринүүд дүүргэгдэнгүй үлэшэдэг.

Парторганизациин агитколлектив малай гүүртэ, отаранууд ба тарянажалай бригаданuудта олитэ-политическэ хүдэлмэри үшөөл һулаар ябуулна. Мүнөө малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлэй хүдэлмэри хэхын хажуугаар улаан булангууд болон культбазануудые һайнаар бэлэдхэхэ хэрэгтэй.

Артелиингээ ажахые саашадань хүгжөөхэ тушаа хараалагдаһан хэмжээ-ябуулгануудаа бодотоор бэелүүлхын тула малай үбэлжэлгые түгэс бэлэдхэлтэйгээр угтаха, малай хүсэ шадалые бүри дээшэлүүлхэ, һү һаалгые доошонь оруулхагүй, колхозниг-уудай дунда ябуулагдадаг олитэ-политическэ хүдэлмэрие улам һайжаруулха гэхэ зэргын бусад шухала ажахын ба политическэ хүдэлмэрие улам шангадхаха хэрэгтэ зорюулагдаһан шиидхэбэри баталан абтаба.

Н. Цыбенов, манай корреспондент.

КПСС-эй XX съездын хүндэлэлдэ

Велосипедүүдые зохидоор бүтээдэг болгобо

Федор Михайлович Столь шэгнүүр заһабарилгын заводто зургаадахи жэлээ ажаллажа байна. Энэ үе соо нүхэр Столь шадабари ехэтэй слесарь, үйлэдбэриин эрхим новатор байһанаа харуулба.

Нүхэр Столь ажаллажа эхилһэн сагһаа хойшо уралан нарижуулгын олон тоото дурадхалнуудые оруулаа. Тэрээнэй оруулһан дурадхалай ёһоор үхибүүдэй гурбан мөөртэй велосипед энэ жэлһээ шэнэ аргаар бүтээгдэдэг болобо. Шэнэ аргаар бүтээгдэдэг болоһон велосипедүүд таатай зохид боложо, арад зоной дунда ехээр хэрэглэгдэдэг болоо. Слесарь Столь КПСС-эй XX съездын хүндэлэлдэ социалистическэ мүрысөөндэ оролсоод, ажалайнгаа бүтээсые саг үргэлжэ дээшэлүүлнэ. Тэрэ мүлилгын станогые шэнэдхэн хубилгаха зорилгоор мүнөө ехэ ажал хэжэ байна.

Федор Михайлович слесариин мэргэжэлые һайнаар шудалхаһаа гадна, харуулдалгын, токарна, штамповочно станогуудта ямаршье һаадгүйгөөр ажалладаг юм. Нүхэдтөө анхаралтайгаар хандадаг, һайн журамтай туладаа Федор Михайлович коллективэйнгээ дунда хүндэтэй болонхой. Нүхэр Столь залуу слесарьнуудтэ үдэр бүри туһална.

А. Павлов.

Эрхим ажалаараа суурхагшад

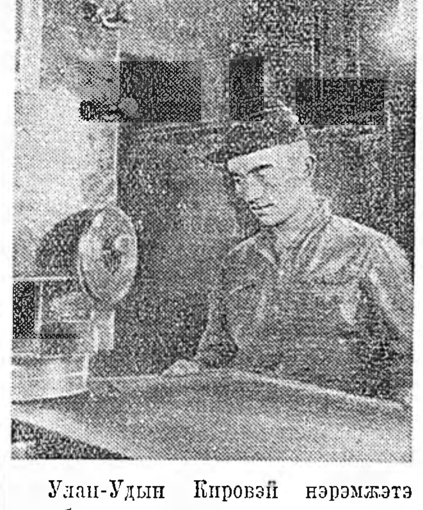
Улан-Удын гортопой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд партиин XX съездые ажалай эрхим бэлэгүүдээр угтахын түлөө эдэбхитэйгээр ажаллажа байна. Мүнөө городой эмхи зургаанууд болон городой ажалшадые түлеэгээр гүйсэд хангахын түлөө социалистическэ мүрысөөн эндэ үргэнөөр дэлгэрэнхэй.

Гортопойхид уһанһаа модо татажа гаргаха 9 һарынгаа түсэбые 129,2 процент дүүргээ. Бригаданuудай ажалай бүтээсые эрид дээшэлүүлһэнэй, механизмуудые һайнаар ашагладаг болоһоной ашаар лэ коллектив иимэ амжалта туйлаһан байна.

Г. Я. Куренковой хүтэлбэрилдэг 1-дэхи бригадынхид юһэн һарын турша соо олон мянган кубометр модо уһанһаа гаргажа, түсэбөө 126,6 процент дүүргээ. Мартемьянов, Беляков болон бусад бригада дотороо эрхим ажалаараа суутай болонхой. Т. И. Ткачёвой хүтэлбэрилдэг 2-дохи бригадын коллектив юһэн һарынгаа түсэбые мүн лэ нилээд үлүүлээ.

А. Петров.

Кировэй нэрэмжэтэ олзоборилгын артельдэ

Улан-Удын Кировэй нэрэмжэтэ олзоборилгын артелиин коллектив табадахи табанжэлэй түсэбые июниин 1-дэ дүүргээд байхадаа, жэлэй дүүрэтэр 4 миллион түхэригэй эд бараа гаргаха уялга абаһан байгаа. Тус артелиинхид Агуусхэ Октябрьска социалистическэ революциин 38-дахи ойе ажалай бэлэгээр угтаха гэжэ шиидээд, жэлэйнгээ түсэбые һайндэрэй урда тээ — ноябриин 1 хүрэтэр дүүргэхын түлөө тэмсэжэ байна. Артелиин коллектив ажалай амжалта туйлажа, гурбадахи кварталайнгаа даалгабарие 130,6 процент дүүргэжэ, түсэбһөө гадуур 1.234.800 түхэригэй продукци гаргаба.

Мүн КПСС-эй XX съездын хүндэлэлдэ социалистическэ мүрысөөн артелиин гэшүүдэй дунда үргэнөөр дэлгэрэнхэй. Энэ мүрысөөнэй түрүүшүүлэй нэгэн — штамповщик Степан Яковлевич Казаков халаанайнгаа даалгабарие 150—180 процент дүүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: нүхэр Казаков ажаллажа байна.

А. Мантаевай фото.

ТҮРҮҮ БРИГАДА

Улан-Удын паровозно депогой «ЕА-2845» номерой паровозой ахалагша машинист нүхэр Елисафенкын бригада КПСС-эй XX съездын хүндэлэлэй мүрысөөндэ оролсохондоо дээшэлүүлэгдэһэн уялга абаһан юм. Бригадын гэшүүд абаһан уялгаяа сентябрь һарада холо үлүүлэн дүүргээ. Тэдэнэр паровозоо заһабарида оруултараа 10 мянган километр гүйлгэхын оронд 10.682 километр гүйлгэһэн, паровозойнгоо эрьесые түргэдхэхэ, түлишыень арбалх… мүн лэ бага бэшэ амжалта туйлаһан байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «ЕА-2845» номерой паровозой … гэшүүд: (зүүн гарһаа) машинист Ф. Ф. Алейников, …гар К. Д. Кулайчук, ахалагша машинист А. Н. Е…ко, кочегар Н. А. Федулов, машинистын туһал… Н. А. Мальцев, С. А. Абрамов гэгшэд халаанайгаа … хөөрэлдэжэ байна.

А. Мантаевай …

СОВЕТСКЭ БАЙГУУЛААЛТА

Комиссинуудай хүдэлмэрие һайжаруулха

Хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ, олитын малай тоо толгойе олошоруулха, ашаг шэмэ үгэлгыень дээшэлүүлхэ хэрэгтэ нютагай Совет ехэхэн үүргэ дүүргэнэ.

Манай Октябрьска сомоной Соведэй депутадуудай олонхинь малажал дээрэ хүдэлмэрилдэг. Жэшээнь, депутат нүхэр Бадри Дымбрылова Булганинай нэрэмжэтэ колхозой үүлтэртэ хониной фермэдэ ахалагша хонишоноор үни удаанай хүдэлмэрилжэ, жэлһээ жэлдэ нарин нооһотой хони үсхэбэрилгөөр, ноохо хайшалалгаар аймаг соогоо эрхим һайн үрэ дүнгүүдые туйладаг байна. 1955 ондо нүхэр Дымбрыловагай ажалладаг фермэ хонин бүриһөө дунда жэшээгээр 4,3 килограмм нарин ноохо хайшалаа. Тиихэдэ, эндэхи зарим хониндһоо 8—9,5 килограмм хүрэтэр ноохон хайшалагдаһан байха юм.

Мүн «Путь Ленина» колхозой ОТФ-е даагшаар депутат Михаил Иванович Фефелов гэгшэ хүдэлмэрилдэг. Энэ фермынхид хони үсхэбэрилгөөр ба ноохо хайшалалгаар баһал муу бэшэ амжалтануудые туйлана. Урдаа табигдаһан зорилгонуудые хонишодой амжалтатайгаар шиидхэхын тула депутат Фефелов социалистическэ мүрысөө эмхидхэдэг, агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулдаг юм. Нүхэр Фефеловэй оролдосотой ажалай ашаар фермын хонин һүрэг ойрын 2—3 жэл соо эрид олошороо, ашаг шэмэнь дээшэлээ. Мүнөө хонидойнгоо үбэлжэлгэдэ энэ фермэ һайнаар бэлэдхэбэ. Хонидой үбэлэй байра бүрин заһабарилагдажа, бэлэн болоһон байна. Хонидые намарай үедэ бэлшээн таргалуулха хүдэлмэри муу бэшээр эмхидхэгдэнхэй. Мүнөө тус колхозой бүхы отаранууд хуряагдаһан полинууд дээрэ, һайн хагдатай бэлшээридэ адуулагдана.

Булганинай нэрэмжэтэ колхозой 1-дэхи комплексно бригада тарянажалай бригаданuудай дунда урдань гээгдэжэ ябадаг, шухала шухала ажал хүдэлмэринүүдые мууса эмхидхэдэг байгаа. Тэрээнэй хүдэлмэрие һайжаруулхын тула бригадираар депутат Д. Цыдыпов баталагдаһан юм. Нүхэр Цыдыпов энэ бригадын хүдэлмэрие эрид һайжаруулаа. Эндэ ехэхэн хүдэлмэри хэгдэһэн байха юм. Жэшээлхэдэ, бригадир нүхэр Цыдыповэй хүтэлбэреэр 1000 тоннын багтаамжатай, цементированнэ 4 силосна траншейнүүд, 100 толгой үнеэдэй байха типовой шэнэ байра барюулагдаһан, мүн бэшэшье шухала хүдэлмэринүүд хэгдэһэн байха юм. Энэ бригадада кукурузын ургаса мүнөө жэлдэ яһала һайн байгаа. Мунханай Ара гэжэ участогай зарим газарнуудһаа тус бригада 180 центнер хүрэтэр кукурузын эшэ набшаһа хуряажа, эрхим һайн силос дараа.

Тиихэдэ депутадууд А. Омбоева В. Гороховская, З. Замбалов гэгшэд Булганинай нэрэмжэтэ ба «Путь Ленина» колхозуудта ажахын шухала асуудалнуудые шиидхэлгэдэ мүн лэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Эдэ депутадууд олониитэ һунгагшадые парти, правительствын табиһан шухала зорилгонуудтай гүнзэгыгөөр танилсуулан, элидхэл, хөөрэлдөөнүүдые хэдэг юм. Депутадуудай эдэбхи хэшээлые дэмжэхэ, тэдэнэрые олониитын хүдэлмэридэ үргэнөөр хабаадуулха арга нүхэсэл бии болгон, манай Соведэй гүйсэдкэм эмхидхэлэй хүдэлмэри ябуулжа байдаг юм.

Гэхэтэй хамта, олониитын хэрэгтэ эдэбхи багатайгаар хандадаг депутадууд манайда бии. Жэшэ… моной Соведэй хүдөө ажа… үргэлжын комиссиин түр… агроном, депутат С. Бадма… хүдэлмэрилнэ. Депутат С. … комиссиингаа хүдэлмэрие… руулха хэмжээ абанагүй, … дайнгаа үүргые хангал… дүүргэнэ.

Сомоной Соведэй хүд… ажалшадай культурно-ажа… асуудал ехэхэн һуури эзэл… най сомоной олохон нютаг… босон түхэлтэй болгогдоод… һаар, һуудалай саг үргэлж… си (түрүүлэгшэнь депутат … неев) ажалшадай культу… һуудалай эрилтые дүүрэн… ха хэрэгтэ анхарал багаар … Булганинай нэрэмжэтэ б… Ленина» колхозуудай клуб… гаар хүдэлмэрилнэ. Теэд ку… ажаһуудалай комисси энээ… хэмжээ абаагүй байшоо.

Үшөө нэгэ ехэ дутагдал … дэ, Мухаршэбэрэй аймсове… сэдком нютагай Соведэй ху… дэ анхаралаа ехээр ханду… хүдэлмэридэнь бодото ту… үзүүлнэгүй. Тэрээн дээрэһээ … зарим колхозуудай түрүү… нютагай зарим хүтэлбэрилэ… моной Соведэй хүдэлмэри… гүй ябадал гаргадаг байна…

Хүдөө ажахые эрид шууд… хэ тухай парти, правитель… биһан зорилгонуудые амж… гаар бэелүүлхын түлөө ман… ной Совет, тэрэнэй депутад… шадаа улам бүри эршэмтэ… дэлмэрилжэ, һунгагшадайн… гэл найдабарие дүүргэх… ниинь дамжаггүй.

П. Дымбрылов, Мухар… аймагай Октябрийн … Соведэй түр…

Үүсхэлгүйгөөр хүдэлмэрилнэ

Жэмһэгэй сомоной Совет Түнхэнэй аймагай томохон сомсоведүүдэй нэгэниинь юм. Тэндэ «Путь Ленина», «Победа» гэжэ томодхогдоһон колхозууд оршодог. Эндэ нэгэ дунда, хоёр эхин һургуулинууд, участогай больница, фельдшерскэ пункт, мүн хүдөөгэй клуб, библиотекэ, уншалгын байшан бии.

Нютагай эдэбхитэдэй, интеллигенциин үүсхэлые дэмжэжэ, тэдэниие Соведэй хүдэлмэридэ хабаадуулбал, ажал хүдэлмэринь нилээд урагшатайгаар ябаха байгаа. Зүгөөр хүдөөдэхи ажахы болон культурна байгуулалтые хүтэлбэрилхэ талаар Жэмһэгэй сомсовет ехэхэн дутагдалнуудтай.

Сомсоведэй дэргэдэ хүдөө ажахын болон культурно-ажаһуудалай комиссинууд эмхидхэгдэһэн юм. Эдэ комиссинууд хүдөө нютагтахи ажахын ба культурна байгуулалтын асуудалые шиидхэхэ хэрэгтэ ехэхэн үүргэ эзэлхэ ёһотой байна. Теэд сомоной Совет комиссинуудай хүдэлмэрие бодотоор толгойлногүй, ямаршье туһаламжа үзүүлнэгүй. Хүдөө ажахын комиссиин түрүүлэгшэ нүхэр Метляев һүүлэй хэдэн һарын турша комиссиин заседани үнгэргөөгүй, нэгэшье асуудал табижа шиидхээгүй байха юм.

Хүдөө ажахын комиссиин зүбшэн хэлсэжэ, хэмжээ абахаар болоһон шухала асуудалнууд олон бии. Жэшээнь, «Победа» колхоздо малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлэй хүдэлмэри ехэ муугаар ябажа байнхай. Тус колхоз нёднон жэлһээ хойшо нэгэшье байра баряагүй, хуушарһан байрануудаа заһабарилаагүй байһаар.

Сомсоведэй культурно-ажаһуудалай комисси эндэхи культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаанuудай хүдэлмэрие һайжаруулха тушаа бодото хэмжээ абанагүй. Таряа хуряалгын үедэ колхозниг-ууд болон механизаторнуудай дунда культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри хангалтагүйгөөр ябуулагдаа. Мүнөө малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлэй ябажа байхадашье энэ хүдэлмэри һэргээгдэнэгүй.

Жэмһэгэй сельпогой хүдэлмэридэ горьтойхон дутагдалнууд бии. Сельпогой магазинуудта сахар, мылэ, тамхи ба бусадшье эд бараан таһалдадаг, хомордодог. Эндэхи столово муу шанартай, амтагүй эдеэ хоол бэлэдхэнэ. Теэд худалдаа на… хүдэлмэрие һайжаруулха… сомсоведэй бюджетнэ коми… жээ абанагүй.

Урдань сомоной Соведэ… лэгшэ байһан нүхэр Базаро… синуудай хүдэлмэрие … тэдэндэ ямаршье туһаламж… дэггүй байһан юм. Теэд му… рүүлэгшын уялга дүүргэжэ… нүхэр Тонтоев мүн лэ иимэ… ажаллажа байдаг.

Хэрбээ сомсоведэй гүйсэ… митет үргэн эдэбхитэдтээ … тадуудтаа түшэглэдэг байга… эдэ мэтын дутагдалнууд … байгаа. Теэд Соведэй гүйсэ… рэнэй хүтэлбэрилэгшэд де… дай болон эдэбхитэдэй … дэмжэдэггүй байна. Нүхэр… ажахын шухала шухала … нуудые саг соонь зүбөөр … оронд үүсхэлгүйгөөр хүд… нэ, дээрэһээ заабари хүлэ… һуужа байдаг.

Тус сомоной Соведэй … рие эрид һайжаруулхын … хэнэй аймгүйсэдком дар… абаха зэргэтэй.

Т. Остр…

Сталинай нэрэмжэтэ автозаводто...

(Москваһаа ерэһэн бэшэг)

алинай нэрэмжэтэ Мосомобильна завод манай ческэ Эхэ ороной автоностиин томо, түрүү нуудай нэгэниинь болонвод СССР-ые индустриа- жэлнүүдтэ баригдажа, ца оруулагдаһан байгаа. заводой бүтээн гаргадаг ын ашаанай ба хүнгэн нуud хаа-хаанагүй, ороноймнай харгынуу- гг.

цехүүд соо ороходо, олон нарин механизмууд, стаөборнууд хүдэлжэ, автодай элдэб детальнуудые тажа байна. Үйлэдбэриин процессүүд эндэ хүсэд менданхай. Заводой утаайханаар баригдаһан кортор хүдэлжэ байһан конон транспортёрнууд 22-илометр утатай юм. Гадна дэлжэ байдаг автоматилинии тодхогдонхой.

анай парти, правительстышленностиин техническэ бүхы хэмжээгээр дээшэ- тон шухала зорилго таа. Доторойнгоо арга боломор ашаглаха, үйлэдбэридэ нкэ нэбтэрүүлхэ, комплекс-атизацилга ба механиза- ажалай бүтээсые дээ- гэһэн эрилтэ партиин Комитедэй нюльскэ предприяти бүхэнэй урда байна.

лтэнүүдые бодотоор бэе- орилгоор, автозаводой олон ошүүдтэй коллектив предаа зургаадахи табанжэлэй проект зохёобо.

ЗУРГААН ЗУУН ДУРАДХАЛ

цехүүд ба халаануудаар һэн суглаанууд болон үйзүблөөнүүд дээрэ 375 хү- мастернууд, технолоконструкторнууд үгэ хэйлэдбэриин процессүүдые һайжаруулха зорилгоор 0 үлүүтэй үнэтэ дурадe оруулаа.

радхалнуудай һайса шэн- харагдаһанай һүүлээр, тиин зургаадахи табанжэлэй проектые зүбшэн хэлсэхын тулада заводой эдэбхитэдэй суглаан зарлагдаһан байгаа.

ГОЛ ЗОРИЛГОНУУД

Заводой культурын ордоной ехэ зал соо хүн зон олооро сугларанхай. Эндэ үйлэдбэриин түрүүшүүл, партийна организацинуудай хүтэлбэрилэгшэд, профсоюзна, комсомольско организацинуудай хүтэлбэрилэгшэд, цехүүд, таһагууд болон лабораторинуудай начальнигууд ерэнхэй. Эдэбхитэдэй суглаанда хабаадахаяа КПСС-эй МК-гэй секретарь нүхэр Капитонов, КПСС-эй МГК-гэй секретарь нүхэр Фурцева, Автомобильна промышленностиин министрын орлогшонор нүхэд Лисняк, Майборода, Черноусов гэгшэд ерэнхэй. Трибунын дэргэдэ томоор зурагдаһан элдэб олон диаграммануud, схемэнүүд үлгөөтэй...

Суглаанай нээгдэһэнэй һүүлээр, заводой директорэй уялгые гүйсэдхэгшэ нүхэр Строганов элидхэл хэжэ, табадахи табанжэлэй түсэбые заводой хэр зэргэ дүүргэһэн тухай хөөрэжэ үгэбэ. Заводой бүтээжэ гаргаһан продукциин хэмжээн бүхы дээрээ дүрбэдэхи табанжэлэйхитэй сасуулхада 65 процентээр ехэ болоо, ажалай бүтээсэ 39 процент дээшэлээ, түсэбһөө гадуур 35 миллион түхэригэй алмалта хэгдээ, 75 мянган квадратна метрын хэмжээтэй байрын гэрнүүд ашаглалгада ороо, — гэжэ элидхэлшэ хэлэбэ.

Элидхэлшэ үгэеэ саашань үргэлжэлүүлэн, иигэжэ хэлээ: заводой хүдэлмэридэ дутуу дундануud үшөөл олон. Үйлэдбэриин ургалта гол продукци болохо ашаанай машинануудые бүтээлгээр бэшэ, харин велосипед, эдеэ хоол хүргэдэг холодильнигуудые ба машинын запасной частьнуудые гаргалгаар ехэнхидээ туйлагдаа. Шэнэ табанжэлэй түсэбэй проектын ёһоор эдэ дутагдалнууд баралдаа усадхагдаха ёһотой. Завод болбол өөрынгөө даалгабариие номенклатурын ёһоор, һайн шанартайгаар дүүргэхэ бүхы аргатай.

1956 онһоо эхилээд Сталинай нэрэмжэтэ автозавод гол түлэб ашаанай машинануудые үйлэдбэрилхэ байна. 1956 оной хоёрдохи хахадһаа «ЗИС-150» маркын 102 моринной хүсэтэй модернизированнэ ашаанай машинанууд гаргагдаха. Энэ маркын машинада шэнэ түхэлэй карбюратор ба агаар сэбэрлэдэг прибор табигдаха. Машинын гүйдэлэй түргэниинь час соо 80 километр болохо байна. «ЗИС-157» маркын ашаанай машинанууд үйлэдбэрилэгдэдэг болохо юм. Моторойнь хүсэн 17 моринойхёор ехэ болохо.

Зургаадахи табанжэл соо «ЗИС-130» ба «ЗИС-131» маркын машинануудые завод гаргадаг болохо юм. Инмэ маркын машинануудта 4—4,5 тонно хүрэтэр ашаан тээгдэхэ. Тиихэдэ, 1957 оной хоёрдохи хахадһаа эхилээд завод долоон хүнэй һуугаад ябаха «ЗИС-111» гэжэ хүнгэн машинануудые үйлэдбэрилхэ. Энэ машина часай 150 километр хүрэтэр гүйхэ, моторойнь хүсэн — 200 моринной. Гадна, табанжэлэй түрүүшын жэлнүүдтэ хүнүүдые холо газарта зөөхэ «ЗИС-127» гэжэ автобусууд бүтээгдэхээр хараалагдана.

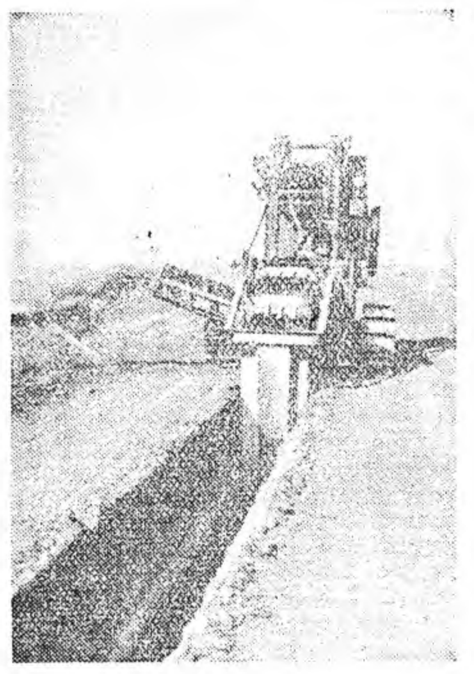
Шэнэ табанжэл соо велосипед, запасной частьнууд гэхэ мэтын продукци завод үйлэдбэрилхээ болихо. Тиигээд байхадаа, автомашинануудые үйлэдбэрилгые табадахи табанжэлтэй сасуулхада 58 процент ехэ болгохо байна.

ШЭНЭ ТЕХНИКЭ НЭБТЭРҮҮЛХЭНЬ

Урдаа табиһан эдэ зорилгонуудаа амжалтатайгаар дүүргэхын тулада автозаводойхид зургаадахи табанжэл соо шэнэ техникэ, түрүү технологи үргэнөөр хэрэглэхэ байна. Энэ талаар ниилээд олон техническэ хэмжээ-ябуулганууд хараалагдана. Автоматизаци, механизаци үйлэдбэриин бүхы участогуудта нэбтэрүүлэгдэхэ байна. Заводой дэргэдэ инженерна корпус баригдаха, радиоактивна изотоп гэдэгые ашаглахын тулада шэнэ лаборатори түхеэрэгдэхэ юм. Гадна хүдэлмэришэдэй, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй ажаһуудалай ба культурна эрилтэнүүдые хангаха зорилгоор хэдэн бодото хэмжээ-ябуулганууд зохёогдоо.

Шэнэ табанжэлэйнгээ түсэбэй проектые зохёожо баталаад, автозаводойхид мүнөө партиин XX съездын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ оролсоод, ажалай бүтээсые саашадань дээшэлүүлхын түлөө тэмсэжэ байна.

Б. Борисов.

Харьковска область. Шебелинка гэжэ тосхон шадар байгаалиин газай уурхай элирүүлэн олдоо. Шебелинка Харьков хоёрой хоорондо газ дамжуулха газопроводой барилга эхилэгдээ. Энэ газопровод городой хүн зониие газаар хүсэд хангаха арга боломжо олгохо байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Шебелинка Харьков хоёрой хоорондохи газопроводой траншейе экскаватораар малтажа байна.

ТАСС-эй фотохронико.

Культбазануудай хүдэлмэриие һайжаруулха

Нёдондоһоо эхилжэ, манай республикын колхозууд холын фермэ, гүүртэ, отарануудта хүдэлмэрилжэ байһан малшадайнгаа культурна эрилтые саг үргэлжэ хангаха зорилготойгоор фермэ, гүүртэнүүдтэ культбазануудые эмхидхээ һэн.

Эдэ культбазануудта шэнэ шэнэ газетэ, журналнууд, ураһайханай, хүдөө ажахын, научно-политическэ болон техническэ литература, радиоприёмник, шатар, даам, хүгжэмэй хэрэгсэлнүүд гэхэ мэтэ бии болгогдоһон байгаа. Гэбэшье, зарим культбазануудта эдэ зүйлнүүд үшөөл дутамаг байна. Худалдаа наймаанай организацинууд, тэдэнэй хүтэлбэрилэгшэд культбазануудые болон малшадые хэрэгтэй эд хэрэгсэлнүүдээр хүсэд ханганагүй.

Жэшээлхэдэ, Хэжэнгын аймагай Дээдэ-Худанай сельпогой магазинуудта «Родина» гэжэ радиоприёмнигой батарей болон бэшэ бусад хэрэгсэлнүүд, гитара, балалайка, хуур, мүн тэдэнэй струнанууд абаашагданагүй. Сельпогой хүдэлмэрилэгшэд малшадта гэжэ ерэһэн эд хэрэгсэлнүүдые ондоо тээшэнь худалдажархина. Сентябрь һара соо энэ сельпо Хэжэнгын аймпотребсоюзай складһаа 10-аад радиоипаниинуудые асарха ёһотой аад, оройдоо гурбые абаһан байгаа. Теэд тэдэнь нэгэ мэдэн тэхэдэ наймаанда гаргагдашаһан байба. Мүн малшадта һайн һайн эд бараанууд, үбэлэй дулаан оёмол хубсаһан, хүнгэн сэнтэй конфетэ оройдоо худалдагданагүй.

Хэжэнгын аймпотребсоюзай болон Дээдэ-Худанай сельпогой хүтэлбэрилэгшэд нүхэд Ж. Жамсаранов, Ц. Бидагоров түрүүтэй холын фермэ, гүүртэнүүдтэ ябадаггүй дээрэһээ мүнөө үедэ хаана юун ехээр хэрэгтэй болоод байнаб гэжэ мэдэнэгүй. Малшадта нүүдэл наймаашье эльгээгдэнэгүй.

Б. Кодунский.

Залуу бэшэгшэдэй ЗОХЁОЛНУУДҺАА

(Залуу уранзохёолшодой республиканска зүблөөндо хабаадагшадай шүлэгүүдһээ)

Дуран зүрхэнэй дуун

Дуугаа дуулангүй шам тухайгаа
Дуугай ябаха аргагүйлби.
Дура зүрхэнэй ошон тухайгаа
Дурдан хэлэхээ яаранальби.

Дуулыш, басаган, дуулыш даа,
Дура зүрхэнэйм шэнэ дууе.
Наашаа болоод шагныш даа,
Наартай зохидхон энэ дууем.

Үдэрһөө үдэртэ үнэтэ сагаа
Үнгэргэжэ дэмы ябанальби,—
Үнэн зүрхэнһөө хэлэхэ үгэеэ
Үнинэй үгэлжэ ябанальби.

Дуулыш, басаган, дуулыш даа.
Дура зүрхэнэйм энэ дууе.
Наашаа болоод шагныш даа
Наартай зохидхон энэ дууем.

Гансахан шамдаа бэлэглэхээ
Гамтай наряар сахинальби.
«Дуралнаб шамдаа» гэжэ хэлэхээ
Дуулгаха, мэдүүлхээ хүсэнэльби.

Дуулыш, басаган, дуулыш даа,
Дура зүрхэнэй энэ дууе.
Наашаа болоод шагныш даа,
Наартай зохидхон энэ дууем.

Д.-Н. ЦЫРЕНОВ

Хадагалагдан ябахал...

Алтан шаргал наран
Аалин һолжорон оробол.
Хабарай намдуу һэбшээн
Хангалтан орожо ерэбэл.

Үдэшэлэн энэ үедэ
Үелһэн ганса нүхэртээ
Хабарай үдэшын дуулимда
Колхозой центртэ золгооб.

Золгоод хөөрэлдэн байхадаа
Зүрхэм лугиан сохилоол,
Зүрхэнэйм энэ сохисо хадаа
Зулгы инагайм харасаһаал.

Халуун минии зүрхэндэ
Хабарай тэрэ үдэшэ
Хэдышье ута олон жэл
Хадагалагдан ябахал сэээжэдэм.

Жан ЗИМИН

Каток дээрэ

Миһэлзэн мандаба хадын саанаһаа наран,
Мянган ошоор яларна мүнгэн саһан.
Энэ сэлмэг үдэрнай сэнгүү гоёл!
Эржэним, катогто халтирхаа ошоёл!..

Гэлигэр, елэгэр тэгшэ мүлһэн —
Гэрэлтэ талмай наадахада һонин!
Хиндэнэбди шамтаяа ульгам бушуу,
Хии һалхиндал... Зориг һанаамнай түргэн бшуу!

Эржэним, дуулалнин, наһан соогоошье хоюулан
Эрьелдэн, урагшаа, бэе бэедээ нэнгээд,
Хүйтэшье, һалхишье хаха зүһэн, табилуулан,
Халтиржал ябадаг һаа каток дээрэхидэл нигээд.

Малшад нэмэлтэ түлбэри абана

Мухаршэбэрэй аймагай «Гигант» колхозой һаалишад КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленумэй түүхэтэ шиидхэбэринүүдые хэрэг дээрэнь бэелүүлхын түлөө оролдон, ниитын малай ашаг шэмэ дээшэлүүлхэ талаар зарим тэды амжалта туйлаба.

Колхозой һүнэй-товарна центральна фермые коммунист нүхэр Павлуцкий үнихэнэй хүтэлбэрилдэг. Энэ фермын түрүү һаалишад Степанова, Антонова болон бусадшье хүдэлмэрилэгшэд үнгэрэгшэ ажахын жэлэй туршада, урда жэлэйхитэйнь сасуулбал, 1,5 дахин ехэ һү һааһан байна. Колхозой правлени һү һаалгаар жэлэй түсэбые үлүүлэн дүүргэһэн һаалишадта нэмэлтэ түлбэри һаяхан үгэбэ. Тиин һаалишад Антонова 750 килограмм, Степанова 410 килограмм һү нэмэлтэ түлбэридэ абаа. Фермын мал адуулагшад Фетисов, Радионов гэгшэд горьтой нэмэлтэ түлбэри абаһан байна. Даажа байһан үнеэн бүриһөө абтаһан тугалаа үхүүлэнгүй түлжүүлһэнэйнгээ түлөө һаалишад Радионова, Смолина, Фетисова гэгшэд 6 һаратай болоһон нэгэ-нэгэ тугал абаа.

Колхозой энэ фермын һаалишад болон бүхы хүдэлмэрилэгшэд КПСС-эй XX съездын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ үшөө ехэ амжалтануудые туйлахаар шиидээд, ажахын шэнэ жэлэй түрүүшын үдэрнүүдһээ улам оролдосотойгоор ажаллаха байна.

Л. Леонов.

Олон үхибүүдтэй эхэнүүд шагнагдаба

Р-эй Верховно Соведэй болбол СССР-эй Верховэй Президиумэй 1944 оной 18-най Указай үндэһөөр дтэй эхэнүүдые «Эхын ал- орденуудаар, «Эхын мемедальнуудаар СССР-эй Совдэй Президиумэй үмэнаба.

аймагай «Ленинский хозой гэшүүн Е. С. Григо-банскын аймагай Мурзино рэй эзэн эхэнэр М. Н. Кабанскын аймагай Брянск гэрэй эзэн эхэнэр Е. А. Черниговская гэгшэд 9 үхибүү түрэһэн ба хүмүүжүүлһэнэйнгээ түлөө «Эхын алдар» гэжэ 1-дэхи шатын орденоор шагнагдаба.

Найман үхибүү түрэһэн ба хүмүүжүүлһэн 5 эхэнүүд «Эхын алдар» гэжэ 2-дохи шатын орденоор шагнагдаа. Тэдэнэй тоодо Яруунын аймагай Зүүн-Үльдэргэ гэжэ нютагай гэрэй эзэн эхэнэр Х. Б. Агбанова, мүн энэ аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн Ц-Д. Б. Будаева, Баргажанай аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн Я. Ц. Походиева болон бусад бии.

Долоон үхибүү түрэһэн ба хүмүүжүүлһэнэйнгээ түлөө «Эхын алдар» гэжэ 3-дахи шатын орденоор 11 хүн шагнагдаба. Тэдэнэй дунда Кабанскын аймагай Мурзино тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр А. Б. Пинтаева, Яруунын аймагай «Коминтерн» колхозой гэшүүн Д. Т. Ширапова, Бичурын аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн Е. И. Федотова ба бусад бии.

«Эхын медаль» гэжэ 1-дэхи шатын медаляар 23 эхэнүүд, «Эхын медаль» гэжэ 2-дохи шатын медаляар 45 хүн шагнагдаһан байна.

Цыренэй хүсэл

Ц.-Д. Дамбаев

☆

(РАССКАЗ)

☆ ☆

һулабтар улаа-ягаан үнаран, алтан шаргал наран хеэрэн гарана. Ужам тала уга үдхэн ногоон соогуур хэд адуун бэлшэнэ. Наранда агад бэе бэеэ һориһондол ниурилдана, харайлдана. Зарим укагадайнгаа хойноһоо нисаэхана...

халтар моритой, урга шэрэһэн, ран наһанай, хүрин улаан шаса хара нюдэтэй хүбүүн адуу-на. Морининь заадана...

улам дээрэ гарана. Элшэ ри хурса, бүри халуун болоно. н һудалнууд шэнгеэр артелиин араһан харгынуудаар машинатой хүнүүд ишшэ тишшэ һүн-

шаг аад, шобогор хадын баур хонидой сайбалзаха харагашьегүй бүри дүтэлнэ. «Жамай. Үнинэйшье уулзаагүйбди» н аман соогоо баяртайгаар Техническэ училищидэ ошо- һанал бодол тухайгаа Жамэхэ гэжэ шиидэнэ. Адуугаа тогтоогоод, Жамса тээшэ

үргэн магнайтай, сэбэр сатай, арбан гурба, дүрбэн наун. Дүрбэн зуугаад дун саойнгоо хойноһоо дахан ябаха

эн ужам полимнай эр шанисээр шэмээтэй. үргэн тобир малнууднай а дайдаар дүүрэнхэй... ай аялга лимбэдэнэ. Лимбын һан аялганууд үглөөнэй хонханхинана, үргэн ужам тадүүрэн байһандал холуур а.

гоо гэнтэ үргэхэдэнь, Жамса аманһаан лимбээ түргэн раашалба. Цырен мориноон урдаһаань ерэжэ ябаба.

нар ехэ халуунаар золгол сэсэгээр хушагданхай зүлгэ ро һуубад.

р! — гэжэ Цырен һуужа үрараа хэлэнэ.

болооб? — гэжэ Жамса асуурэнэйнгээ хажууда һууна.

и город ошожо һураха һа- Техническэ училищидэ.

к болохо һанаатай гүш?

 һанаан лэ бии байна.

 һайн юумэ бодоош. Бишье хүгжэмэй училищидэ ошохо болооб, — гэжэ Жамса ехэ баяртайгаар мэдүүлнэ.

—Хэды жэл болоод байхада, һургуулиа дүүргээд, түрэл колхоздоо бусажа ерэхэбди. Шимнии хүгжэмшэ, бишни техник болоод ерэхэб, —гэжэ Цырен омогоор хэлэнэ.

—Энэ баригдажа байгаа шэнэ электростанцида хүдэлмэрилхэ хүн болохош, —гэжэ Жамса хэлээд, барилга тээшэ хургаараа заана.

Хадаһаа эхитэй түргэн голой хабшал эрьедэ бодхоогдожо байһан колхоз хоорондын гидроэлектростанциин байшангай һуури харагдана. Барилгашад хирпиисэнүүдые түргэ түргэн ябтална. Тэрэ саананьхүсэ ехэтэй экскаваторнууд хүдэлнэ. Шорой шэрэһэн автомашинанууд ишшэ тишшэ гүйлдэнэ. Барилгын хүдэлмэри түлэг дундаа ябажа байна.

—Ехэ гидроэлектростанцитай болоходоо манай нютаг танигдахаар бэшэ болохол даа. Бүхы ажал хүдэлмэримнай электрын хүсөөр хэгдэдэг болохо. Энэ үргэн талаарнай электро трактор, комбайн хүдэлдэг болохо,—гэжэ Цырен омогорхон хэлэнэ.

—Ши, Цырен эдэ бүгэдые жолоододог, эдэ бүгэдын оньһые баридаг хүн болохош, тиихэдээ ши колхоздоо ехэл туһатай хүн болохо байнаш.

«Колхоздоо ёһотой һайнаар туһалха хүн болоо һаа, ямар һайн гээшэб!»—гэжэ Цырен бодолгото болоно. Һанал бодолынь холуур далитан ниидэнэ. Зохёохы ажалай үргэн зам урдань нээгдэнэ. Энэ замаар Цырен урагшаа дабшаһаншуугаар сэдьхэнэ. Энэ үедэ Жамса мүн лэ бодолгото боложо байтараа иигэжэ хэлэнэ:

—Болонгүй яахабши. Колхоздоо ехэ туһатай хүн болохолши. Энэшни гансал хүсэл оролдолгын хэрэг ха юм. Теэд юун болохо дуратайбши, ямар мэргэжэлдэ һураха хүсэлтэй байнаш?

—Хари мэдэхэгүй. Электротехник болоол һаа гэжэ һанагшаб? Шишье һургуулиа дүүргэжэ, ямар нэгэн эрхим хүгжэмшэн гү, али композитор болоод, энэ үргэн нютагаа, Эхэ ороноо магтан дуулахаш,—гэжэ Цырен һүүлдэ нэмэнэ.

—Түрүүлэгшэ Гончик һанал бодолыемни таһалдуулжархин алдаа һэн,—гэжэ Жамса хэлэнэ.

—Юундэ?—гээд Цырен ехэ гайхангяар асууна.

—Түрүүшээр һургуулида табихагүйб гээд байгаа,—гэжэ Жамса харюусана.

—Табихагүйб гээд байгаа гэнэ гүш?—гэжэ Цырен дахин дабтажа асууна.

—Тиигээ,—гэнэ Жамса.

—Юундэ?—гээд Цырен асууна.

—Энэ клубтаа үбэлдөө хүдэлхэш гэжэ хэлээ.

—А, намайе яахань гээшэб?—гэжэ Цырен муудана.

—Бодолгото бү зобо, табина ааб даа, —гэжэ Жамса нүхэрэйнгөө һанаа заһана.

Энэ мэтын юумэ хөөрэлдэһөөр байтараа тэрэ хоёр ниилээдшье үнишэг болошобо ха. Тэдэнэй гэнтэ мэдэн гэхэдэнь хонидыншье, адууниншье харагдабагүй.

Морёо барижа һундалдаад, Хободол өөдэ үгсэжэ ябаһан хонид тээшэ гүйлгэлдэнэ. Адууниинь үшоо дүтэ ойрошье харагданагүй. Хада өөдэ гараха бүринь улам холуур харагдадаг болоно.

—Тэрүү тэрэ адууншни ябана,—гэжэ Жамса ехэ баяртайгаар хашхаран, Цыренэйнгээ дала мүрэһөөнь татана.

Гүбоогэй саагуур урдадаг Нарин горхон шадарай тарьянай наана адуунинь бэлшэжэ ябаба.

—Бишни шамаяа хонидтошни түрүүн хүргэһүүб.

—Хамаагүй, би эндэһээ ябагаар хүсэнэ аабзаб. Ши адуундаа ошо,—гэжэ Жамса нүхэртоо хэлээд, моринһоонь буухаяа һанана.

—Үгы даа. Ши ингэхэдээ яана гээшэбши? Хонидшни ойдо дүтэлжэ ябана ха юм. Ой соо орожо шонодо барюулхадаашье болохо,—гэжэ Цырен нүхэртөө хэлэнэ.

—Бараг, бараг. Хонидтоо дүтэ ерээ хадаа хүсэхэб. Адууншни тарьяандаа ороо һаа, һайн юумэ болохогүй,—гэжэ Жамса ехэ мэгдүүгээр хэлээд, моринһоонь буугаадхина.

—Үдэшэ центр ерээрэй һонинoo хөөрэлдэхэбди, — гэжэ Цырен хашхараад, адуунайнгаа хойноһоо гүйлгэнэ. Зол хубиинь болоходоо сугтаа манадаг Дамдин үбгэниинь гэртэһээ ерэжэ, адуугаа тогтоожо ябаба.

—Үһа шабар болошоһон моритой Цыренэй ерэхэдэнь, Дамдин үбгэжоол ехэ сухалтайгаар:

Нүхэр, хаанаһаа ерэбэ гээшэбши?—гэжэ асууна.

—Жамсатай хөөрэлдэжэ байһаар үни болошооб,—гэжэ Цырен сэхэ рууһь зэмээ мэдэрэнгеэр хэлэбэ.

—Юун Жамса?—гэжэ Дамдин үбгэжөөл гайхангяар асууна.

—Батын хүбүүн, Жамса ааб даа.

—Аа!...—гэжэ Дамдин хэлээд, ойро зуураа абяагүй болоод ябатараа:—саашадаа иигэжэ болохогүй. Колхозой талха тарьянда адуугаа оруулжархёо һаа, ялтай гээшэб?—гэнэ.

Танай тогтоогоогүй һаа, ехэл муу юумэ болохоо байба даа,—гээд, Цырен арбаад метр газарта байһан тарьян тээшэ харана. Иимэ һайнаар ургаһан намайе малда бү эдюулын гэһэндэл, хүндэ колосууд газарта хүрэтэр гунхылдан долгижо байба.

Нүхэрэйнгөө ехэ муудашахадань, Дамдин үбгэжоол һанаандаа ехээр хайрлана. Энээнһээ урагша адуугаа һайнаар харадаг байһан аад, гэнтэ юун дээрэһээ алдааб гэжэ мэдэжэ абахаяа хүсэнэ.

Юун тухай хөөрэлдэбэт?—гэжэ Дамдин зөөлэхэнөөр асууна.

—Һургуулида ошохо тухай....

— Аа... Зүб, зүб. Һурахал хэрэгтэй. «Һургуулигүй хүн мана һохор» гэжэ ехэл зүбтэй юм даа. Һургуулитай һаа гэжэ мүнөөшье гэмшэгшэб. Теэд минии залууда үгытэйшүүл һураха аргагүй байһан юм. Һургуулишье үгы байгаа даа. Харин мүнөө хаа хаанагүй һургуули бии болонхой. Ямар ехэ зол жаргал гээшэб!

—Түрүүлэгшэ намай табиха гээшэ гү даа?—гэжэ Цырен асууна.

— Юундэ табихагүй һэм. Табина ааб даа.

—Жамса арай гэжэ табюулха болооб гэнэ.

— Табингүй яаха һэм даа, табиха. Ядаа һаа, парторгтой хөөрэлдөөрэй. Бишье туһалалсахаб.

— Үглөө нүгөөдэрһөө машина город ошохо хэбэртэй. Би гээгдэхэ хүн бэшэ гүб даа. Түрүүлэгшэ табиишьегүй байжа болохо даа,—гэжэ Цырен хэлэнэ.

Хоюулан ойр зуура абяагүй болоод, адуугаа захадажа ябатараа:

—Тиигээ һаа, артелиин центр ошохо болоо гүбши даа.

—Зай,—гэжэ Цырен ехэ баяртайгаар хэлээд, центр тээшэ ошоно. Үндэр бэетэй, хатарна халтарай нурган дээрэ бахим лабаар һууhхай Цыренэй хойноһоо харан харан Дамдин баясана. «Хаанашье ядалдахагүй, хурса, һүбэлгэншье, ажалшаншье хүбүүн даа. Эрхим техник-мэргэжэлтэ болохо даа» гэжэ Дамдин омогтойгоор шэбшэн, Цыренэй далда ороторнь үдэшэнэ.

Уданшьегүй, Цырен колхозой центртэ ерэжэ, морёо уяад, колхозой правлениин байһан хоёр дабхар гэр тээшэ ошоно. «Техническэ училищидэ һурахыем табиха гээшэ гү, хэрбээ гэнтэ табяагүй һаань яахабиб?» гэһэн бодол Цыренэй һанаае зобоон тамална.

Цырен правлениин конторо руу ороно. «Партийна организациин секретарь» гэһэн гаршагтай үүдэнэй урда ерээд, удаан зогсоно. Һалхи шуургатай, бороо мүндэртэй үдэр, һүнишье адуугаа манажа ябахадаа нэгэшье айжа һүрдөөгүй Цыренэй зүрхэниинь гэнтэ мүнөө түгшүүритэйгээр сохилбо. Үүдэндэ нэгэ дүтэлжэ, нэгэ холо боложо байтараа үүдэ тоншоно. «Болохо, орогты» гэһэн абяан саанаһаа, холоһоо соностоно. Цырен уг заг гэжэ удаан байна. «Орогты, хэн бэ?» гэһэн абяан дахин дуулдана.

Юун гэжэ түрүүн хэлэхэ тухайгаа шэбшэһээр үүдэ нээжэ ороно. Кабинет соо колхозой партийна организациин секретарь Базар правлениин түрүүлэгшэ Гончик хоёр тарья хуряалга, тушаалгын хүдэлмэри тухай хөөрэлдэжэ һууһана:

—Юун болооб?—гэжэ Гончик асууна.

— Би, би — гээд, Цырен малгайгаа ойлгомторгүйгөөр бажуужа байтараа — «һургуулида табиит гэжэ һурахаяа ерээб»—гэжэ нэмэнэ.

—Ямар һургуулида,—гэжэ Гончик асууна.

—Техническэ училищи,—гээд Цырен өөрынгөө һанал бодолые дэлгэрэнгыгээр хөөрэжэ үгэхэ һанаатай урагшаа даб гэхэтэйнь хамта....

—Һэ! Энэ хүдэлмэриин хаһа дунда,—гэжэ Гончик үгыень таһа дүүрэн хэлэнэ. — Шамайе һургуулида табижархёод, адуугаа хэндэ даалгаха, харууһалуулхабибди?

—Дамдин үбгэжөөл...—гээд Цырен үг маг дуугарба.

—Хай мэдэнэгүйб даа. Энэ хүдэлмэриин үедэ табихань хэсүү байна даа, — гээд Гончик Базар тээшэ харана. Энэ үедэ Базар телефоноор хөөрэлдэжэ байһанаа болёод, «тэнсүүринь олдохогүй байна даа»—гэһээр һууриһаа бодожо, Цырен тээшэ ошоно. Цырен абяагүй байба. Табихагүйнь гээшэ гү даа гэһэн бодол тэрэнэй сэдьхэлыень зобооно.

—Теэд һургуулида табяа һаамнай ажалдамнай хэр ехэ һаад тойбо болоодхихо юм ааб?—гэжэ Базарай хэлэхэдэнь, Цыренэй зосоо нара гараһандал боложо, Гончик тээшэ гуйһан нюдөөр харана.

—Хамаг һайн хүдэлмэришэнөө ишшэ тишшэнь эльгээжэрхёо һаамнай, колхознай яажа саашаа хүгжэхэ юм бэ? Муугаар хүдэлмэрилнэт, түсэбөө таһалдуулнат гэһэн абяанууд хаа хаанагүй гарахал. Тиихэдэ хэн харюусахаб?—гэжэ Гончик ууртайгаар хэлэнэ.

—Бидэ бүгэдэ. Энээнһээ далдираад, ургажа ябаһан хүнүүдые һургуулида табидаггүй заншал тон буруу гээшэ. Хүн бүхэн һураха зэргэтэй. Энээн тухай парти, правительствомнай ехэхэн анхарал оролдолго гаргана.

—Энээниишье мэдэнэб. Яһала зүб. Теэд,—гээд, Гончик һууриһаа бодожо, комнато соогуур ишшэ тишшэ гэшхэлнэ.

Ойро зуура, булта абяагүй болоно. Энэ үедэ ханын часай тяг-тяг гэһэн абяанһаа түргэнөөр Цыренэй зүрхэн сохилжо байба. Үйладаһаниинишье хүрэнэ...

—Зай. тиигэбэл ошохо болоо гүб даа, —гэжэ Гончик дурата дурагүйгөөр зүбшөөрнэ.

Цырен ехээр һанаа алдажархина. Ямар нэгэ хүндэ юумэ үргэлөөд байтараа газарта табижархиһан юумэдэл бэень сүлөө орошоно хэбэртэй. Һуужа ороһон хура бороогой һүүлдэ наранай гараһандал, тойроод гэрэлтэй болошоно. Хурса харахан нюдэнүүдынь баяртайгаар ошотон гэрэлтэнэ. Удаан саг соо һууриһаа хүдэлэнгүй байтараа, гэнтэ гүйжэ ошоод, Гончигой, Базарай гарнуудыень барин «һайн, һайн даа» гэнэ.

— Зай, Цырен, хаанашье ябаа хадаа түрэл колхоз тухайгаа һанаагаа табижа, али болохоор туһалха ёһотойш,—гэжэ Гончик гарыень барин хэлэнэ.

—Энэ захяастнай дүүргэхэб, һургууляа дүүргээд, колхозойнгоо электростанцида хүдэлмэрилхээ ерэхэб, —гэжэ тоб байса баяртайгаар харюусана.

—Үглөогүүр машина город ошохонь. Гэртээ ошожо, юумэеэ бэлдэ, бү гээгдэ, —гэжэ Базарай хэлэхэдэнь, «зай» гэжэрхёод Цырен газаашаа шурд байса гүйжэ гарана.

Энэ үедэ Жамса правлениин конторын гэшхүүр дээрэ Цыренээ хүлеэжэ һууба. Жамсын ойлгоогүй һуутарнь Цыренинь хажуугаарнь торожо унан алдажа гараад, гэр тээшээ гүйжэ ябаба. Жамса тахаражархимсаараа мэдээ алдан хойноһоонь ооглон харайна.

Жамсын хоёрдохёо ооглоходонь, Цырен өрьелдэжэ хараад, Жамсаяа танижархимсаараа гүйжэ ерээд, баяр дундаа юушье дуугарангүйгөөр нюдэ нюургүй таалашана...

Сэлэнгын аймагай XVIII партсъездын нэрэмжэтэ колхозой хонишод үбэл, хабар эртэ хонидоо олоор хурьгалуулдаг болонхой. Эртэ гараhан хурьгадынь оройн хурьгадта орходоо hураггүй томошье, нооhо ехые үгэдэгшье байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: хонишон нүхэр Соколовой отарада январь ба май hарануудта абтаhан хурьгадые аймагай выставкэдэ хабаадагшад зэргэшүүлэн хаража байна.

З. Веснинагай фото.

Малшадай hайндэр

Огторгойдо сүбэдшье гэхэ үүлэн үгы. Алтан намарай арюухан сэнхир тэнгэридэ дэгдэhэн ангир шара наран хада майлын, гэр барaанай үбэрөөр дулаахан туяагаа сасана. Ингэжэ намарай хүдэлмэринүүдые хэхэдэ наартай зохид үдэрнүүд болоно.

Нарин гэжэ голой хойто үндэрэй энгэрээр эндэ тэндэ бөөгнэрэн харагдааша малай байранууд эзэдтэй болоhон янзатай. Тарянай узуур, хагда ногооной үзүүр эдиhэн халюурма тарган малнууд энээгүүр, тэрээгүүр hүрэглэн бэлшэнэ. Мори унаhан хүнүүдшье өөдэ уруугаа гүйлгэлдэнэ. Үбэлжөөндөө ороhон эдэ малшадай тэжээлээ шэрэжэ, газаагаа оруулха, хашаа хорёо, байра hууряа заhаха, дулаалха сагынь ерээ.

«Заветы Ильича» колхозой центр Оёор нютаг тээhээ олон хүнүүдые hуулгаhан ашаанай автомашина Зэдын трактые хүндэлэн гарахаар түргэн гүйдэлөөрөө тооhо бурьюулан ерээ hэн. Тушаан болоходоо тэрэ машинамнай Нарин гэжэ газарта үнгэргэгдэхэ «Малшадай үдэртэ» хүнүүдые абаашажа ябаhан байба.

Гоёлойнгоо хубсаhа зэhэжэ үмдэhэн, улаа ягаан пулаадтай урин зулгы басагад, хүдэр шинраг хүбүүд hанаhан үгэеэ хөөрэлдэн, хонгёо хоолойн аялга ниилүүлэн, холын хээрые зэдэлүүлэн дуулалдана. Тиигэhээр ябажа, Наринай отарада хүрэбэ. Тэндэ хаа хаанаhаа колхозой гүүртэ, отарын малшад сугларжа байгаа hэн.

Тэдэнэр эндэ сугларжа, ажахынгаа үнгэрhэн жэлэй дүн гаргаа, саашалаа хэхэ хүдэлмэриингөө зорилго хараалаа.

Торийн аймагай «Заветы Ильича» колхоз 1954—1955 онуудай ажахын жэлдэ ниитын малажал хүгжөөхэ, малай ашаг шэмэ дээшэлүүлхэ талаар зарим тэды юумэ хээ. Малай тоо толгой олошоруулха түсэб хонин hүрэгhөө бэшээр дүүргэгдэнхэй. Энэ колхоз hү hаалгые нёдондонойхиhоо хоёрhос үлүүтэй дахин, хонин бүриhөө носhо хайшалалгые 400 шахуу граммаар ехэ болгоо. Энээндэ РСФСР-эй Верховно Соведэй депутат Анна Никитична Овчинникова ехэ габьяатай. Тэрэ хадаа малажал дээрэ зоотехническэ наукын заабариие, түрүү арга нэбтэрүүлхын түлөө ехэ оролдолго гаргаhан байна. Тиихэдэ колхозой малшад табанжэлэй түсэбөөр хараалhан хэмжээябуулгануудаа бэелүүлхын түлөө шангаар тэмсэhэн байна.

—Үнеэдые хайдагаар hаахада hүн ехээр абтана. Ц. Бужигеева, О. Цыренова, Б. Галсанова гэгшэд энэ түрүү арга хамагhаа урид хэрэглэhэн манай түрүү hаалишад болоно,—гэжэ дүн гаргалгын суглаан дээрэ элидхэл хэhэн тус колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Модоров хэлэбэ.—Хонишодоймнай дунда хонидоо гарза хоролтогүйгөөр, hайнаар харууhалдаг, түл олоор абадаг, нооhо ехээр хайшалдаг хүнүүд олон. Тэдэнэй тоодо Аграфена Саликова, Галина Андреева, Мария Бадмаева гэгшэд ороно.

«Малшадай үдэр» колхозой хүдэлмэриин олон дутуу дундануудые элирүүлээ. Орооной кампаниин муугаар үнгэргэгдэhэнhөө боложо, мал олоор hубайрпа. Харууhалга, эдеэлүүлгын муу дээрэhээ мал гарзална. Һаамхай үнеэдэй фермэ дээрэ hүнэй бүридхэлгэ hулаар эмхидхэгдэhэн, hаалишад олооро hэлгэгдэhэн, үнеэдые хайдагаар hаалгаhаа зүрхэсэдэг ябадал зарим hаалишадай зүгhөө үзэгдэhэн байна. Малшадай мэргэжэл шадабари дээшэлүүлхэ зоотехническэ курса хүдэлмэрилөөгүй байгаа.

Эндэ сугларhан, холын гүүртэ, отарын малшад дутуу дунданuудаа нюуса далдагүйгөөр хөөрэлдэжэ малай үбэлжэлгые эмхитэйгээр үнгэргэхын тула тэрээндэ hайнаар бэлэдхэхэ, ажахын шэнэ жэлэй хэмжээябуулгануудые амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө тэмсэхэ гэhэн уялганuудые абаба.

Малшадай энэ суглаан дээрэ РСФСР-эй Верховно Соведэй депутат, зоотехник Анна Никитична Овчинникова, дүршэл ехэтэй агроном Герасим Михайлович Махонин гэгшэд колхозой эбтэй эмхитэй бүлэдэ гэшүүн боложо абтаба.

Ажахын жэлэй дүнгөөр, малажал дээрэ эрхим үрэ дүн туйлаhан колхозой түрүү малшад үнэтэ шанда хүртэhэн, ажалай нэмэлтэ түлбэридэ мал олоор абаhан байна.

«Малшадай үдэртэ» хабаадагшад лекци шагнаhан, кино хараhан, мүн тэндэ эмхидхэгдэhэн худалдаа наймаанhаа хэрэгтэй юумэеэ абаhан байна.

Колхозой малшад тэрэ үдэрые hайндэр шэнгеэр, хүхюутэй сэнгүүгээр үнгэргэбэ.

Ц. Намдаков.

Студентнэрэй вечер

Кяхтын педагогическа училищида студентнэрэй вечер боложо, училищиин директор, БМАССР-эй габьяата багша М. Я. Матюшевский «Московско Гүрэнэй университет—эрдэмдэ hураха агууехэ газар мүн» гэhэн hонирхолтой лекци уншаа. Лекциин hүүлээр училищиин 4-дэхи курсын студентнэр уранhайханай концерт харуулаа. Концертын программадаород, бурят арадуудай дуунууд, уранаар уншалга, литературна уранhайханай монтаж, танцанууд оролсоhон байна. Ким Марзаев бурят-монгол дуунуудые hайханаар дуулаа. Концертын hүүлээр аттракцион, танца гэхэ мэтын наадануud болоо.

Б. Ванчиков.

ШАТАР

Шатараар республикын чемпионой нэрэзэргэ олохын түлөө хахад финальна мүрысөөн үргэлжэлhөөр.

Энэ мүрысөөнэй 4-дэхи уулзалга hонирхолтойгоор үнгэрбэ. Санжин Малковта шүүгдээ. Сергеев Аюрзанантай наадаха зуураа, мүрысөөнэй эхиндэ ехээр добтолоо. Теэд тэрэнь холын бодолгүй байшоо. Эдир чемпион тэрэнэй алдуунуудыень зүбөөр хэрэглэжэ, наадаанай эсэстэ шанга добтолго хээд, илалта туйлаа.

Цыденов Щербаковые шүүгээ. Шарин Мясниковто алдажа, наадаанай эхинhээ хойшо дүрбэдэхеэ шүүгдэбэ.

Шатараар Улан-Удын чемпион Власов Мункоевтой хараар наадаха зуураа, бэрсэ тээшээ хэгдэжэ байhан добтолгые гэдэргэ сохёод, өөрөө нүгөөдынгөө центр тээшэ добтолжо ороо. Мункоев тэрэ добтолгые хүсэд сэгнэнгүй бэрсээрээ хүбүүень абаад, морёо алдаха баатай болоо. Тиин саашадаа добтолгоhоо бэеэ аршалжа шадангүй шүүгдэhэн байна.

Мадаев 28-дахи ябадалдаа Авраевые шүүгээ.

4-дэхи уулзалгын дүнгүүдэй ёhоор Малков нэгэдэхи (3,5 очкотой), Мадаев—хоёрдохи, Цыденов—гурбадахи hууринуудые эзэлжэ ябана.

А. Игумнов.
Л. Гармаева.

СССР-эй Верховно Соведэй делегаци Чехословакида ошоод байна

СССР-эй Верховно Соведэй депутадууд октябриин 19-нэй үдэрые Словакиин тон гоё hайхан нютагта, Татра гэжэ үндэр хадануудай шадар үнгэргөө. Словацка национальна соведэй түрүүлэгшэ Ф. Кубач, Словацка национальна соведэй Этигэмжэтэдэй корпусой түрүүлэгшэ Р. Стрехай, Кошитска областной организацинуудай хүтэлбэрилэгшэд болон бусад хүнүүд делегацитай суг ябалсаа.

Татра хадануудай ташалангай гоё hайхан газарнуудтахи хэдэн санаторинуудые болон профсоюзай амаралтын гэрнүүдые айлшад хараа. Тэндэхи хүн зон делегациин гэшүүдые нүхэрэй ёhоор угтаа.

Санаторинуудай нэгэндэ СССР-эй Верховно Соведэй депутадууд Чехословакиин Национальна суглаанай тэндэ ошоод байhан депутадуудтай —Словацка арадай түлөөлэгшэд, Словацка национальна соведэй ба Кошитска областной национальна комитедэй депутадуудтай үдэшэлэн хөөрэлдэhэн байна.

Остравщинын промышленна городуудай нэгэн бологшо Фрейнштадта октябриин 20-ной үглөөгүүр парламентска делегаци ерээ.

Үдын хойто тээ Остравада—чехословацка нүүрhэшэд ба металлургнуудай городто, Сталинай нэрэмжэтэ талмай дээрэ митинг боложо, тэрээндэ 60 мянга гаран хүн хабаадаа.

Областной национальна комитедэй түрүүлэгшэ Олдржих Черник митинг дээрэ амаршалгын үгэ хэлээ. Советскэ парламентска делегациин зүгhөө СССР-эй Верховно Соведэй депутат Н. В. Лаптев харюугай үгэ хэлээ.

Остравые сүлөөлхын түлөө болоhон дайнай үедэ наhа бараhан советскэ сэрэгшэдтэ зорюулан бодхогдоhон памятнигай дэргэдэ советскэ делегациин гэшүүд үдэшэлэн венок табиhан байна.

Остравын ажалшад—горнягуудтай, металлургнуудтай, машина бүтээгшэдтэй, городой культурна олониитын түлөөлэгшэдтэй делегациин гэшүүд хөөрэлдөө.

(ТАСС).

СССР-эй Верховно Соведэй делегаци Югославида ошоод байна

Югослави доторхи гүрэнэй Белье гэжэ эгээн томо хүдөөгэй ажахыда Верховно Соведэй делегаци октябриин 20-до хүрөө. Шубуунай, гахайн ба малажалай фермэнүүдыень делегациин гэшүүд хараа.

Батина Скела гэжэ нютаг орохоёо Верховно Соведэй делегаци октябриин 20-ной үдын хойто тээ гараhан байна. Дунай мүрэниие гаталхын тулада 1944 оной ноябрьда болоhон байлдаанай үедэ Советскэ Армиин наhа бараhан сэрэгшэдтэ зорюулан, тон ехэ памятник тэндэ бодхогдоhон байна. «Улаан Армиин баатарлигаар наhа бараhан сэрэгшэдтэ Югославиин арадhаа 1947 он» гэhэн үгэнүүд памятник дээрэ бэшэгдэнхэй.

Делегациие толгойлогшо А. П. Волков, СССР-hээ Югославида байдаг посол Н. П. Фирюбин памятнигай дэргэдэ венок табяа.

Үдэшэлэн делегаци хадаа Суботица (Воеводина) орохоёо гараhан байна.

(ТАСС).

Даниин Компартиин 18-дахи съезд нээгдэбэ

КОПЕНГАГЕН, октябриин 21. (ТАСС). Даниин Коммунистическэ партиин 18-дахи съезд мүнөөдэр Копенгагенда баярай оршон байдалда хүдэлмэреэ эхилээ. Съездын 500 делегат, Польша, Испани, Канада, Баруун Германи, Франци, Швеци, Норвеги, Финлянди, Бельги, Чехословаки болон Исландиhаа ерэhэн айлшад съезд дээрэ байгаа.

Съездын делегадуудта болон ахадүү компартинуудай түлөөлэгшэдтэ хандан, Даниин Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй түрүүлэгшэ Аксель Ларсен амаршалгын үгэ хэлээ. И. В. Сталинай, К. Готвальдын, Датска Компартиие байгуулагшадай нэгэн Мартин Андерсен-Нексын дурасхаалые съездэ хабаадагшад хүл дээрээ зогсон ёhолhон байна.

Даниин Коммунистическэ партиин 18-дахи съездэ Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй эльгээhэн амаршалгын телеграмма Президиумэй hунгагдаhанай hүүлээр уншагдаа.

КПСС-эй ЦК-гэй телеграммын текст соо ингэжэ хэлэгдэнэ:

ДАНИИН КОММУНИСТИЧЕСКЭ ПАРТИИН АРБА НАЙМАДАХИ СЪЕЗДДЭ

Даниин Коммунистическэ партиин XVIII съездэ Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитет ахадүүгэй халуун амаршалга хүргэнэ.

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитет хадаа өөрынгөө зэргые үргэлхэн бэхижүүлхын түлөө, хүдэлмэришэн ангиин нэгэдэлэй түлөө, эб найрамдалай, социализмын ба оронойнгоо национальна бэеэ даанхай байдалай түлөө тэмсэлдэнь Даниин Коммунистическэ партида амжалта туйлахыень хүсэнэ.

Даниин Коммунистическэ парти мандаха болтогой!

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитет.

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедтэ харюугай телеграмма эльгээхэ гэжэ съезд нэгэн hаналаар шиидхээ.

Даниин Коммунистическэ партиин ЦК-гэй политическэ тоосоон тухай асуудалаар Центральна Комитедэй Түрүүлэгшын орлогшо Альфред Иенсен элидхэл хээ.

Французска правительствода хубилалта болобо

ПАРИЖ, октябриин 21. (ТАСС). Франциин Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Эдгар Фор үсэгэлдэр правительствын составта хубилалта оруулаа. Марокканска асуудалаар Форой ябуулдаг политикые буруушаажа байhанайнгаа тэмдэг болгон министрнүүд — «Социальна республиканецуудай» группын гэшүүд Гастон Палевский, Раймон Трибуле болон Пьер Кениг гэгшэдэй октябриин 6-да правительствоhаа гараhан дээрэhээнь иимэ хубилалта хэгдэhэн байна.

Парижска хэблэлэй мэдээсэhэнэй ёhоор, портфельгүй министрээр Пьер Жюли («Республиканска ба социальна ябуулгануудай бэеэ даанхай группын» гэшүүн, мүнөө хүрэтэр Тунисай ба Мароккын хэрэгүүдые эрхилхэ министр тэрэ байhан юм) томилогдоо. Урдын фронтовигуудай хэрэгүүдые эрхилхэ министрын тушаалда Венсан Бади (радикал социалист) томилогдоо. Национальна обороной министрын тушаалда үшөө октябриин 6-да генерал Бийот («Республиканска ба социальна ябуулганuудай бэеэ даанхай группын» гэшүүн) гэгшэ томилогдоо гэжэ урда тээнь мэдээсэгдээ hэн.

Тунисай болон Мароккын хэрэгүүдые эрхилхэ министерство үгы болгогдоод, бүхы хэрэгүүдынь гадаадын хэрэгүүдэй министерстводэ дамжуулан үгтэhэн тухай мэдээсэгдэнэ.

Ливанай премьер-министрын мэдүүлгэ

БЕЙРУТ, октябриин 21. (ТАСС). Египедэй ба Сириин хоорондо хэлсээнэй баталагдаhые hайшаанаб гэжэ Ливанай премьер-министр Карама «Аль-Джарида» газетын корреспондентдэ мэдүүлээ. Энэ хэлсээндэ Ливан hаяшагаар хамжан оролсохо бэзэ гэжэ найдажа байhанаа тэрэ элишэлэн мэдүүлээ.

Египедско-сирийскэ хэлсээн баталагдаба

ЛОНДОН, октябриин 20. (ТАСС). Рейтер агентствын корреспондент Дамаскhаа ингэжэ мэдээсэнэ:

Сириин ба Египедэй хоорондо октябриин 20-до Дамаскда хэлсээн баталагдаа. Сириин национальна обороной министр Рашид Бармада, Египедhээ Сиридэ байдаг посол Махмут Риад гэгшэд хэлсээндэ гар табяа.

Нэгэ талада эсэргүүгээр хэгдэhэн эзэрхэг түримхэй ябуулгануудые нүгөөдэ талада зүрюугээр хэгдэhэн агрессивнэ ябуулга гэжэ тоолохоор энэ хэлсээн хараална.

ООН-эй Генеральна Ассамблейн Х…

Аюулгүйн Соведэй саг зуурын гэшү… hунгалта

Генеральна Ассамблейн пленарна заседани октябриин 19-дэ үдын хойно болоо. Түлөөлэлгэеэ 1956 оной январиин 1-дэ дүүрэхэ байhан Турциин орондо, Аюулгүйн Соведэй саг зуурын гэшүүниие hунгаха тухай асуудал зүбшэн хэлсэлгэ тус заседани дээрэ үргэлжэлүүлэгдээ. Генеральна Ассамблейн үнгэрhэн заседани дээрэ Югославиин болон Филиппинэй кандидатурануудай голосуудай гурбанай хоёр хубиие алинайншье абажа шадаагүй дээрэhээ hунгагдаагүй байhан тухайнь урда тээнь мэдээсэгдээ hэн.

Аюулгүйн Соведэй саг зуурын гэшүүнээр Филиппиные хуули бусаар hунгуулха гэжэ США-гэй делегаци үсэгэлдэрэй заседани дээрэ оролдоhон байна. Ассамблейн энэ заседани дээрэ гурба дахин голосовани болоhон байбашье, Югославишье, мүн Филиппиншье голосуудай зохихо олонхиие абажа шадаагүй. Голосованиин нэгэдэхи ба гурбадахи турай үедэ Югославиин түлөө 27, Филиппинэй түлөө 31 голос үгтөө. Хоёрдохи турай үедэ Югославиин түлөө 28, Филиппинэй түлөө 30 голос үгтэhэн байгаа.

Аюулгүйн Советдэ hунгалта нюуса голосованяар хэгдэhэн байбашье, Филиппинэй түлөө США, латиноамериканска оронууд, мүн Ирак, Таиланда гэхэ мэтын бусад зарим оронууд голосовалаа. Аюулгүйн Советдэ Филиппиные хуули бусаар hунгуулхые США-гэй оролдожо байhаниень буруушаадаг оронууд Югославиин түлөө голосовалаа гэжэ делегадуудай, илангаяа журналистнуудай дунда доохоноор үгэ хүүр гарана. Бүгэдын hанамжын ёhоор, Югославиин түлөө Зүүн Европын оронууд, Британска хани нэгэдэлэй олонхи оронууд, тэрэшэлэн арабска болон азиатска оронуудай олонхид голосовалhан байна. ООН-эй Уставай ёhо гуримые, Аюулгүйн Соведэй саг зуурын гэшүүдые дэлхэйн алишье хубиhаа тэнсүүгээр hунгаха тухай 1946 оной Лондонско хэлсээ США-гэй эбдэхэ гэhэн hэдэлгые Советскэ Союзай, Англиин, Европын бүхы оронуудай, тэрэшэлэн арабска ба азиатска олонхи оронуудай нэгэн hаналаар буруушааhаниинь эндэ элеэр харагдаа.

Сэхээр хэhэн баалалтаhаамнай үрэ гарабагүй гэжэ мэдэхэдээ, США-гэй делегаци мэхэ гохо хэхэ арга бэдэрhэн байна. Тиигэжэ, делегаци хадаа Аюулгүйн Советдэ hунгалтаар голосовани хэлгые хойшолуулаад, Экономическа ба Социальна Советдэ, тэрэшэлэн Харгалзалгын талаар Советдэ сүлөө гараhан hууринуудые эзэлхэ шэнэ гэшүүдые hунгаха дурадхал оруулаа. Экономическа ба Социальна Советдэ hунгахын тулада дурадхаhан өөрынгөө кандидатурануудай тоодо Югославиие тэрэ оруулалсаhан байна. Хэрбээ, Экономическа ба Социальна Соведэй гэшүүнээр Югославиин hунгагдаад байгаа hаа, тэрэниие Аюулгүйн Соведэй гэшүүнээр hунгалгада hаад хэхын тулада США-гэй делегаци иимэ мэхэ гаргаа гэжэ Ассамблейн заседани дээрэ бүгэдэндэ эли болоhон байгаа гэжэ американска хэблэл мэдээсэнэ.

США-гэй делегациин оруулhан дурадхалые буруушаажа Норвегиин делегат Энген үгэ хэлээ. Аюулгүйн Советдэ hунгалта хэлгые хойшолуулхаhаа гадна, мүн ЭКОССО-до болон Харгалзалгын Советдэ hунгалта хэлгые хойшолуулха гэhэн дурадхал тэрэ оруулаа. Энэ дурадхалыень СССР-эй түлөөлэгшэ Кузнецов, Чехословакиин түлөөлэгшэ Давид, тэрэшэлэн Англиин түлөөлэгшэ Диксон дэмжэhэн байна. Сальвадорой, Колумбиин, Ирагай болон Турциин делегадууд американска дурадхалые дэмжэhэн үгэ хэлээ. Удаань, Аюулгүйн Соведые hунгаха голосованиие хойшолуулха тухай дурадхалые, ЭКОССО-до болон Харгалзалгын Советдэ hунгалта хэлгые эхилхэ тухай дурадхалые тус

тустань голосовалха гэhэ…
Иранай түлөөлэгшэ оруул…
Аюулгүйн Советдэ hунг…
рээгүйшье hаань, ЭКОССО
Харгалзалгын талаар Сове…
галтые дары эхилхэ гэhэн
лаар арсалдаан гараа. СС…
легациие толгойлогшо В. В…
цов үгэ хэлэхэдээ, энэ дур…
самблейн хүдэлмэриин гу…
баатай бэшэ, харин Ассам…
да тээнь баталан абаhан ш…
ринүүдые шэнээр хаража…
хамаатай дурадхал боло…
гэжэ тэмдэглээ. ООН-эй о…
hунгалтые ээлжээгээр…
хамагай түрүүндэ Аюулгү…
дэй, тиигээд Социальна ба…
ческа Соведэй, тэрэнэй hү…
галзалгын Соведэй hунга…
хэ гэжэ Генеральна К…
hанамжа дурадхалые Ге…
Ассамблейн үни хада ба…
Кузнецов анхарал хандуу…
мэhээ, ООН-эй органуудта…
хэхэ тухай Генеральна Ас…
баталhан гуримые хубил…
радхалые баталан абахын т…
хы делегацинуудай голосу…
банай хоёр хуби үгтэхэ зэ…
гэжэ СССР-эй түлөөлэгшэ…

Удаань, Польшын тү…
Кац-Сухи үгэ хэлэхэдээ,…
дурадхал ямаршье үндэhэг…
онсо тэмдэглээд, СССР-эй…
шын хэлэhые дэмжэhэн ба…

Юрын олонхёор асуудал…
гэhэн дурадхал Генеральна…
лейн түрүүлэгшэ Маса ору…

Түрүүлэгшын энэ шинд…
Ассамблейн хүдэлмэрилхэ…
таарахагүй байhан дээрэhэ…
скэ делегаци буруушааhан…
Тиин, түрүүлэгшын энэ ши…
голосованида табигдаhан ба…
самблейн хүдэлмэрилхэ…
ёhоор, юрын олонхиие бари…
голосовани хэгдэhэн байна.…
түрүүлэгшын шиидхэбэри…
абтаа.

Удаань, Экономическа…
циальна Советдэ, тэрэшэлэ…
галзалгын талаар Советдэ…
хэлгые дары эхилхэ гэhэн…
голосованида табигдаа. Эн…
халай түлөө 26 голос, арса…
лос үгтэhэн байна. 13 делег…
лаа баряа. Энэ дурадхалай…
США-hаа гадна, Филиппи…
стан, Таиланд, Либери, И…
Исланди, латиноамериканск…
оронууд голосовалаа.

СССР-эй, УССР-эй,…
Польшын, Чехословакиин,…
виин, Англиин, Индиин,…
Бирмын, Канадын, Чили…
Эфиопиин, Израилиин, Л…
гын, Голландиин, Шэнэ З…
Норвегиин ба Швецийн…
нууд энэ дурадхалые бу…
голосовалаа. Афганистанай…
лиин, Аргентинын, Греции…
зиин, Турциин, Урда-А…
Союзай, Уругвайн болон…
олонхи оронуудай делегац…
налаа баряа.

Австралиин, Индиин, Т…
США-гэй, Венецуэлын ба…
виин түлөөлэлгын болзо…
оной эсэстэ дүүрэхэ байhа…
дань, тэдэнэй орондо Эко…
ба Социальна Соведэй зу…
шүүниие hунгалгада Ассам…
жан ороhон байна. Нюуса…
дахин голосованиин тус т…
дэhэнэй эсэстэ Экономическ…
циальна Соведэй гэшүүдээ…
Канада, Индонези ба Югос…
бэн hунгагдаа. Нүгөө хоёр…
hунгахын тулада табигдаh…
датуранууд голосуудай…
абажа шадаагүй. Энэ хоёр…
баллотировалагдагшадай…
Греци, Бразили, Афганиста…
та-Рика оролсоно.

Экономическа ба Социал…
ведтэ, тэрэшэлэн Харгалза…
лаар Советдэ ба Аюулгүй…
hунгалта хэлгые Ассамбле…
риин 20-до үргэлжэлүүлхэ…
(Т…

Октябриин 20-ной үглөөнэй пленарна заседан…

НЬЮ-ЙОРК, октябриин 21. (ТАСС). Экономическа ба Социальна Советдэ hунгалта хэлгэ Генеральна Ассамблейн октябриин 20-ной үглөөнэй пленарна заседани дээрэ үргэлжэлүүлэгдээ.

Голосованиин болоходо, Соведэй хоёр шэнэ гэшүүдээр Бразили ба Греци hунгагдаа. США, Канада, Индонези, Югослави, Бразили ба Греци Соведэй гэшүүдээр hунгагдажа, Экономическа ба Социальна Советдэ hунгалта дүүрэhэн байна.

Сальвадор ба Сириин т…
гын болзорой энэ оной эсэс…
хэ байhан дээрэhээ Харг…
талаар Советдэ хоёр шэнэ г…
hунгалга болоо. Харгалза…
лаар Соведэй гэшүүдээр Г…
ба Сири hунгагдаа.

Тэрэнэй hүүлээр, Аюулгү…
тэ hунгалта октябриин 27…
хойшолуулагдаа гэжэ Г…
Ассамблейн Түрүүлэгшэ со…

Тиигээд Ассамблейн плен…
седани хаагдаа.

Эхэнэрнүүдэй шатарай уласхоорондын тур…

Дэлхэйн бэрхэ бэрхэ эмэгтэй шатаршадай мүрысөөнэй арбан гурбадахи тур октябриин 20-до болоо.

Советскэ шатаршан Вольперт, Чехословакиин түлөөлэгшэ Суха гэгшые, Рубцова (СССР) Граф-Стивенсониие (США), Зворыкина (СССР) Неделковичые (Югослави) шүүhэн байна. Грессер (США) Гурфинкель (СССР) хоёр тэн…
сад партинуудынь дүүр…
хойшолуулагдаа.

Хойшолуулагдаhан парт…
үргэлжэлүүлэн наадалга о…
21-дэ болохо байна.

(Т…

Редактор Д. Л. ЛОБС…

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора — 46-32 заместителя редактора—32-74. отв секретаря — 27-37. партийной жизни, сельского хозяйства — 47-59. пропаганды и переводов — 38-… культуры и быта, промышленности—34-05 местной информации и писем — 24-74. корректорская — 32-67. бухгалтерия 37-32. Для междугородных переговоров — 16.

Н—00593. Типография министерства Культуры Бурят-Монгольской АССР. Зак. №…